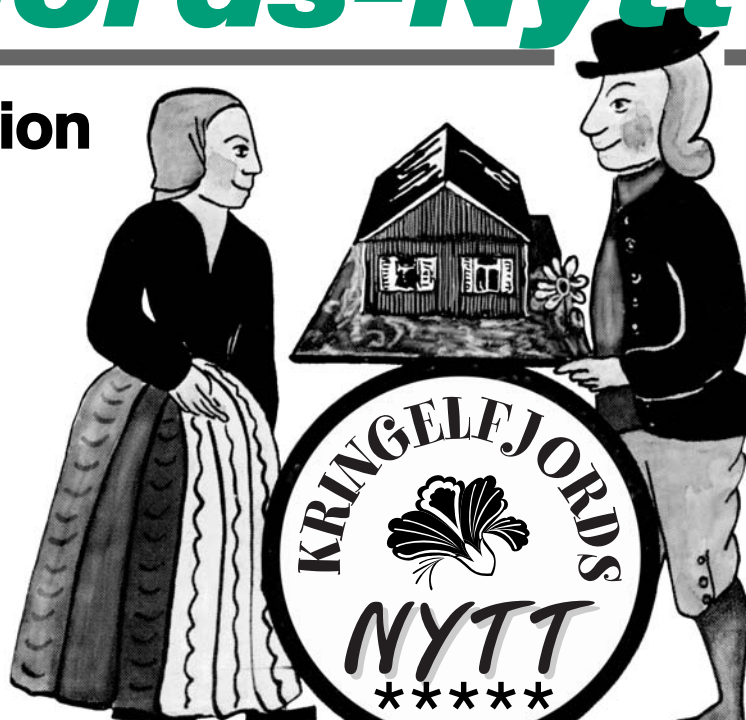

Kringelfjords-Nytt

Nyheter och information

för dej som bor i
Kringelfjorden
— eller gästar

SÄRNA-IDRE
GRÖVELSJÖN

21:a årgången 1986 –2007

Utkommer 2 gånger om året • Vinter & Sommar nummer

Maj-07

FOTO: IDRE TURISM

Särna-Idre Fiskevårdsområde

Särna -Idre Fiskevårdsområde omfattar Särna och Idre Socknar, med 17 mil större strömvatten, 6000 ha sjöar och massor av mindre strömvatten: ungefär 400 000 ha landområde. Sveaskogs vatten ingår och genom samförvaltningsavtal de flesta reservatsvatten utom i Fulufjällets nationalpark och Hävlingesystemet.

Fiske i Särna och Idre socknars världsberömda strömvatten!

Strömfiske efter öring och harr kommer i regel igång framåt midsommar. Vid lämpligt väderlek kan dagsfisket på vissa sträckor vara bra även tidigare. Nattfisket brukar vara fenomenalt i början av juli i vissa vatten: ex **Storån, Grövlan, Sörälven, Guttan** m.fl. Andra halvan av juli blir vakperioderna kortare. De största öringarna tas i regel på nattfiske.

Höstfiske med fluga efter harr

Höstharrfisket är bra vid rätt väder. Det är tillåtet i **Storån, Fulan, Grövlan och Sörälven**. (Se fiskebestämmelser). Det går ofta att hitta harrstimmen i de lugnare delarna av strömmarna.

Sjöar, vinter- och sommarfiske efter röding.

Isfisket efter röding har två toppar, dels vid premiären i februari och på sista isen, då mormyschkor m.m. kan vara bra. På Grövelsjön, Hällsjön och Klutsjön isfiskas t.om. 1 maj.

Särna-Idre FVOF sätter ut röding i ett stort antal vatten: Burusjön, Bälsjön, Hellsjön, Näcksjön, Öresjön Idre, Öresjön Särna, Gyltjärnsområdet, Trollsjön, Djuptjärn, Valltjärn, Tjärn 87, Slättätjärn, Mellersta Långsjön, Gyttjetjärnarna, Långtjärn, Ögåvalltjärnarna, Bumlingtjärnarna. I ett tiotal av dessa vatten hålls isfiskepremiär andra helgen i februari.

Sommarfisket på röding är bäst maj-juni, då rödingen hugger bra både på långdrag och fluga vid nattliga vakperioder.

Fiskebestämmelser och kortpriser

(Fiskebestämmelserna är tryckta på baksidan av fiskekortet)

Flugfiskesträckor och minimimått 35 cm finns i **Storån, Grövlan och Fjätälven**, (45 cm i **Österdalsälven**). I flugfiskevatten och sjöar med utsättning av laxfisk gäller max 5 fiskar/kort & dag.

Fiskekort: Endygns- 60:-, tredygns- 120:-, vecko- 300:-, säsongskort 400:-.

Fiskevård

I Fjätälven pågår ett fiskevårdsprojekt **"Storöring i Fjätälven"**. Det syftar till att bevara den storvuxna Österdalälvs-Siljansöringen och bygga upp **storöringsbeståndet**.

Obs! Fisket i Brattströmmen är helt avstängt mellan Foskån och Älvros!

Service

Raststugor, vindskydd (ett 60-tal gapsjul), rast och grillplatser (byggs ut kontinuerligt över hela området). Båtsättningsplatser i de större vattnen. Karta (ny), 20-.

Har Ni frågor?

Ring fiskevårdsområdets telefon: 0253-102 10, vardagar tel. 0715-08 48.

Hemsida. www.sarnaidrefvo.se

Trevlig fiskesäsong önskar vi alla glada laxar

Särna-Idre Fiskevårdsområde

Särna-Idre Fiskevårdsområde

Fika på Erik - Larsgården på väg upp till Kringelfjorden pingsthelgen

Portarna mot våren öppnades tidigt i år!

Våren har hunnit långt i de södra delarna i landet efter en av de kortaste vintrarna jag minns. Sommaren och hösten förlängs varje år numer. Samtidigt som våren kommer tidigare och tidigare för vart år.

Rapport från vinterdagboken:

- Snöfritt i Kringelfjorden den 7 januari.
- Sälen hade inte en enda backe öppen i mitten av december.
- Idre fjäll hade 10 backar öppna och Fjätersvålen 3 backar.

Plus sex grader dagen före julafton. Snöfritt! Inte ens fjällen lyste riktigt vita utan var mest grå med mörkare stråk i.

- Julgranen fick hämtas till fots i stället för med skoter och skoterkälke.
- Den sedvanliga turen på annandagen till Blankvattentjärn för korvgrillning med "ungarna" gick även den till fots. Dock hade temperaturen denna dag sjunkit till minus 6 grader. Dagen efter var tyvärr det plus 5 igen.

- Älven gick öppen på flera ställen och vattenståndet var högt!

Dock inte så högt som första helgen i december då det var rena vårfloden. Då låg delar av den långa halvön som sträcker sig från Fiskartorpsstugan ner mot bron under vatten!
Dessutom hade vi +8° så sent som kl. 09.30 en kväll den helgen!

Snöfri vinter med plusgrader under en stor del av vintern i stora delar av landet.

Hemma i Tyresö, strax utanför Stockholm hade vi visserligen ett kraftigt snöoväder månadsskiftet november-december med temperatur ner mot -10°. Då var jag påpassligt nog i Spanien. Väl hemkommen var det lika grönt som innan jag reste!

Den 8 januari såg jag en daggmask

kravla sig över garageinfarten och temperaturen var +9°. Förra årets många härliga skidutflykter till skogssjöarna i det närbelägna naturreservatet var nu ett avlägset minne. (Endast en enda härlig vinterhelg med snö och sol och skidutflykt fick jag uppleva hemma i tyresö). Nu i mitten på januari vandrade vi relativt lätt klädda ut t reservatet för fika och korvgrillning i stället. Sjön precis som alla andra vattendrag i trakten låg helt öppen. Mysigt ändå att sitta och grilla korv vid sjökanten och lyssna till Bofinkens "vårsång".

Den 12 januari fick vi ett vykort från våra vänner Kerstin och Hans von Hiejne som bor på Östermalm i Stockholm.

De berättar att körsbärsträden blommar i Stureparken!

- I radioprogrammet "naturmorgon" lördagen den 13 januari var man ute och letade vårblommor i södra Sverige. Ett tiotal blommande blommor hittade man. Jag tror att vi mellan oktober till februari endast hade 10 dagar med minusgrader. Några få frostnätter får läggas till detta.

Den 7 januari hade New York 22° grader och körsbärsträden blommade, och invånarna gick i Bermudashorts och T-shirt. Ett vackert väder som fastnade lite i halsen på invånarna i huvudstaden. Dessa är nog mer vana med någon minusgrad och en och annan snöby kring jul och nyårshelgerna.

New York borna fick ännu en chock i slutet på mars!

Då fick de en snöstorm med minusgrader som lamslog hela staten.

Jesusbarnet får skulden.

Forskarna tror att det otroliga vädret beror dels på klimatförändringen och dels på väderfenomenet "El Niño" som är en uppvärmning av ytvattnet i de östra delarna av tropiska Stilla Havet. Det var fiskare längs Perus kust som gav fenomenet dess namn, El Niño - Jesusbarnet. Detta eftersom det observerades omkring jultid. El Niño återkommer i regel vart 4-7 år och håller i sig ca 12-17 mån.

Hur fungerar El Niño ?

Passadvindarna försvagas eller ändrar riktning. Det varma ytvattnet förs österut och molnsystem och regnväder följer med. Det kalla näringsrika vattnet, som under normala förhållanden väller upp längs Sydamerikas kust, trycks ner av det varma och mycket näringsfattiga vattnet. Forskjutningen av molnsystemen österut under El Niño innebär torka i Indonesien och Australien. Centrala Stilla Havet drabbas av kraftiga regn och orkaner, som i vanliga fall är sällsynta där.

Även Ecuador och Peru längs Sydamerikas västkust, som normalt har ökenliknande klimat, får kraftiga regn, som orsakar översvämningar och erosion av det annars torra landskapet.

2007 spås bli ännu varmare än 2006 även i Sverige pga. El Niño!

Detta förutspås av forskare och meteorologer. Helt ok när det gäller sommaren! Men vi får hoppas att de spår fel när det gäller vintern. Vi vill inte uppleva en vinter till snöbrist och plusgrader i Särna-Idre Grövelsjön ett år till.

Natten till den 21 januari drog dock ett snöoväder med kyla in över landet.

Stockholm fick 30 cm nysnö. Snödjupet i Kringelfjorden passerade då halvmeter och de flesta skidbackarna var igång.

Vintern hade äntligen kommit Tack och lov!

En riktig fin fjäll- och Kringelfjordsommar önskar jag dig och de dina.

Hans

SPONSORER I DETTA NUMMER

ABRIS Sjö & Snö	- Särna
Elo Trading	- Särna
Emeretssons Gräv & Entr.	- Idre
Falks Räddningskår	- Särna-Idre
Fjätersvålen skidanläggning	- Särna
Fastighetsbyrån	- Mora
Grövelsjöns Fjällstation	- Grövelsjön
Harryssons Rörservice	- Idre
Hillings Sport	- Idre
Ica Idre Bua	- Idre
Ica Nära	- Idre Fjäll
Idre Bygg & Järn	- Idre
Intersport	- Idre Fjäll
Jones Elservice	- Idre
Konsumhallen	- Idre
Kurvans tyg och kläder	- Idre
Riksmäklaren	- Mora
Riv & Bygg	- Särna
Ryvang Gärd - Sylen/Grövelsjön/Norge	- Idre
Shell	- Idre
Sprängs Järn & Färg	- Särna
Stråkens El	- Idre
Särna Skogsmuseum	- Särna
Särna-Idre Fiskevårdsförening	- Särna
Särna Järna Bygg	- Särna
Walls Åkeri	- Särna
Vildmark Särna	- Särna

OBS!

Hantverkare både från Särna och Idre servar Kringelfjorden.

En trevlig sommarsäsong önskar:
Kringelfjordens Samfällighetsförening
och Särna-Idre-Grövelsjöfjällen

KRINGELFJORDEN NYTT

Redaktör och ansvarig utgivare:

Materialadress:

Hans Forslund

Kringelfjordens Samfällighetsför.

Klockvägen 4

135 55 Tyresö.

Telefon: 08-712 43 14

Kringelfjorden 0253-160 19

Fax: 08-24 33 14

E-post: hans@bergodahl.com

Omslagsfoto: Bruno Westerdal

Nya "övernaturligheter" i Jyltingsmarka...

Ni som har gott minne och läste jubileumsnumret förra våren. Ni kommer kanske ihåg berättelsen om när Eva och jag hittade vår fantastiska paddlingsled i Jyltingsmarka i Norge och vårt möte med "korsbjörken".

Text/foto: H. Forslund

I somras var vi med om ännu en händelse i Jyltingsmarka som kändes lite övernaturlig.

Jag börjar med en kort resumé om mötet med "korsbjörken".

Efter upptäckten av det läckra sjö- och åsytemet så satt vi upp vårt tält strax nedanför bron/trumman där Kornanderbäckens övergår i en paddlingsbar å. Sedan gick vi naturligtvis på upptäcktsfärd i området.

Väl tillbaka till tältet för kvällskaffet händer något mycket underligt. Vi hör konstiga skällande ljud. Det var helt klart inte hundar. Eva går iväg mot ljuden som tycks komma någonstans efter bäcken på andra sidan av skogsvägen.

Jag ligger på knä nere vid ån och diskar när Eva kommer tillbaka rätt uppskrämd. – Du måste komma med och titta. Jag har hittat något konstigt som jag inte förstår. Vi går tillsammans på stigen upp efter bäcken.

Det luktar väldigt fränt av renurin. Plötsligt ser jag det. På en liten udde mellan myren och bäcken står en avhuggen björk. Björken är ca tre meter och är avskalad på den nedre halvan. Björken har även en märklig nött klyka nere vid foten.

Det kommer stigar från fem håll som alla leder precis mot björken. Allt är så upptrampat att

det inte finns något humuslager kvar. Det ser precis ut som om björken är ett nav i ett hjul.

Vi går fram till björken. Urinstanken är ännu kraftigare här. Björken har ingen bark den första metern. På den avhuggna toppen sitter ett metallock med ett järnkors på.

Marken och stenarna är nedstänkta med färskt blod och tussar av renpäl. Björkstammen är avslipad, troligen av renhorn.

Jag roar mig med att skrämma upp Eva med att det är samisk kultplats.

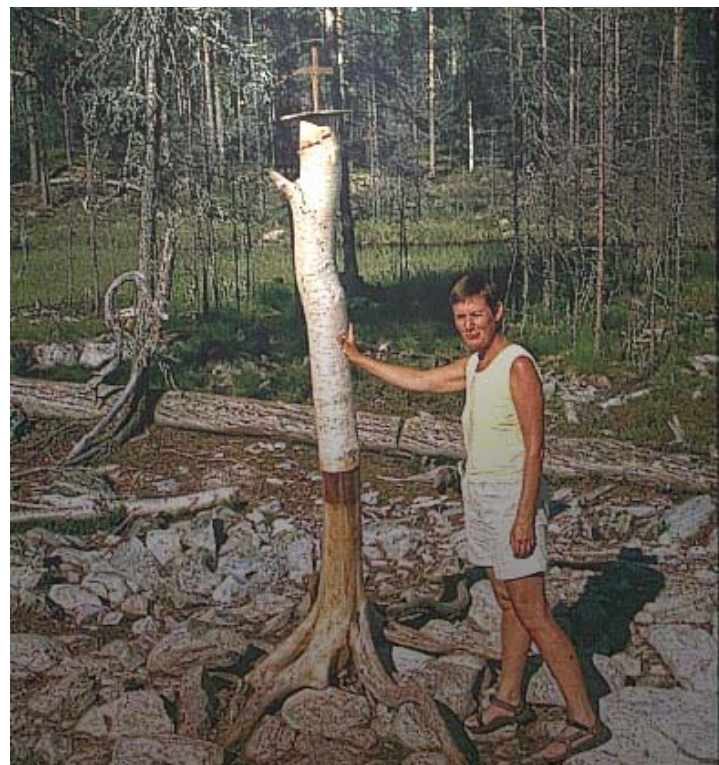
Troligen har man haft en rit dagen innan och offrat en ren och troligen en och annan svensk turist som förrerat sig hit.

Eva tycker att det är kusligt och vill därifrån. Jag utvecklar naturligtvis vad jag "hört" om de samiska riterna som lever kvar i fjällskogen på den här sidan gränsen.

Tillbaka till tältet så blir det lite kvällste. Eva säger att hon vill åka därifrån.

Jag säger att jag bara hittade på allt ihop. Björken då? Säger Eva.

Korset på trädets topp är nog bara en tillfällighet, trädet är ett träd där man har haft saltsten till renarna. För att inte trädet skall ruttna har man satt en plåtbit på ändträet. Man har nog tagit det man hade. Det råkade nog bara sitta en korsliknade järnpryl på plåtbiten.

Eller så har man velat vara lustig. Blodet och tussarna då? Endera har någon ren skadat foten på de vassa stenarna eller så har det kommit från att renar skalat av basten från hornen mot björken.

Vilket nog var det troligaste med tanke på hur nött trädet var.

Med denna förklaring lät vi oss nöja och lät den ljusa och faktiskt myggfria natten föra oss in i sömnens underbara värld.

Som vanligt hade vi denna sommar släpat med oss kano-ten upp till Kringelfjorden.

Du kanske undrar varför vi har kano-ten hemma i Tyresö?

Förklaringen är att vi har ett helt fantastiskt paddelvatten bara en km från vårt hus i Trollbäcken.

Bäste läsare vi lämna Jyltingsmarka för en kort stund och förflyttar oss ner till Tyresö strax utanför Stockholm.

Tyresöåns vattensystem så fantastisk att jag gärna vill dela med mig. Det kan ju vara ett tips för kanotintresserade läsare som bor i Stockholmstrakten.

Nyfors efter vattenleden i Tyresö

Vattenleden går till stor del i Tyresta naturreservat och nationalpark

Här saknas varken åar forsar eller urskog. Havsörn, fiskgjuse, utter och bäver ser vi då och då efter vattenvägen. Fem sjöar, tre åar består den av och man tar sig ut till havet med ett lyft bara på 200 meter.

Vi startar oftast paddlingarna vid Drevviken eller Gudö å. (Man kan även starta 1,5 mil tidigare vid Fagersjö vid sjön Magelungen).

Jag vill gärna lite kort berätta om ett kanotäventyr jag hade i Tyresö 2002. (titta gärna in på :

www.bergodahl.com/nara_stockholm/sodertorn/och_välj_karta_vattenväg.pdf) så kan du se vattenvägen om du är intresserad och även läsa vad jag skrivit om den från start till mål).

Sommaren 2002 fick jag ett samtal från TV-bolaget och nyhetsbyrån Bloombergs i England.

En grupp med vd i spetsen skulle delta i en mediakonferens i Stockholm och ville få en naturupplevelse som kontrast till stadslivet.

Fortsättning på sid 6.

Välkommen till

Idre **BYGG & JÄRN**

Idre Byggtjänst har bytt namn

- och startat om i ny regi!

Vi kommer att erbjuda dig som kund:

ÖKAD SERVICE

STÖRRE SORTIMET

ÖKAD TILLGÄNGLIGHET

(ej lunchstängt)

Hos oss hittar du det mesta som en riktig
Bygg- & Järn handel har i sitt sortiment.

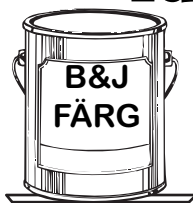
Trävaror - Isolering - Gipsskivor - Papp - VVS - Verktyg - Takplåt
Beslag - Dörrar - Kaminer - Utemöbler - Trädgårdsredskap - Färger mm.

Vi tillgodoser alla från hobby fixaren till proffsen med både
material och verktyg i alla prisklasser.

Välkommen till oss det lönar sig!!!!!!

Idre Bygg & Järn

BESTÄM SJÄLV DIN
KULÖR I VÅR
FÄRGBAR

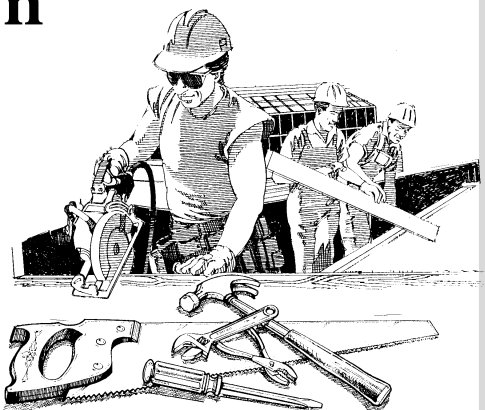
Industriområdet
Tele: 0253-20270

Öppetider:

Måndag-fredag 07.00-17.00

Lördag 9.30-13.00

www.idrebyggtjanst.se

Forts. Övernaturligt...

Jag föreslog en heldagspaddling som gick från Dreviken genom nämnda sjösystem ut i havet och vidare till Notholmen utanför Tyresö slott. Här låg då skonaren Maria Sofia där vi på däck hade dukat upp en avslutningsbuffé som vi intog i solnedgången till dragspelsmusik.

Alla var helt överväldigade över att sådan fantastisk vacker vildmark fanns bara 30 minuter från en huvudstad!

Vd som jag tror hette Bill någonting sa vi middagen. "Här skulle jag önska att mina barn fick växa upp". Sommaren därpå fick jag ett telefonsamtal från Bill.

- Hello Hans. Its Bill from Bloombers. Do you remember me? We have a canoe adventure with you last summer. I tell you that I would like to see my children grow up in this wonderful nature. I have just move into a detached house here. We all love it and I still work in London on de weekdays and commute between London and Stockholm over the weekends.

Visst är det kul att vårt vackra land väcker sådana känslor!

Mötet med nya "övernaturligheter" vid Jyltingsmarka - sommaren 2006.

Nu åter till "övernaturligheterna" vid Jyltingsmarka sommaren 2006.

Än en gång satt vi upp vårt lilla tält på vår gamla lägerplats strax nedanför bron/trumman där Kornanderbäckens övergår i en paddlingsbar å.

Som vanligt kommer vi dit sent på eftermiddagen.

Efter att ha satt upp tältet och kokat eftermiddagskaffe på Trangian. Så blev det den sedvanliga vandringen över den fallfärdiga bron till ön där den gamla Jyltingsetra ligger.

När vi kommer fram till bron som vi skulle paddla under nästa dag, Då ser vi att det var onödigt att ta av kanoten denna gång.

Den otroligt fina men torra sommaren hade satt sina spår. Vattennivån var så låg att det inte gick att ta sig ut. Det innebar att även de små forsarna skulle vara omöjliga att ta sig igenom.

Vi beslöt att vi skulle använda morgondagen till att ta bilen till vår kanotleds vändpunkt.

D.v.s. bron eller snarare stora vägtrumman 4 km nedströms där vi normalt brukar vända och paddla tillbaka. Vi beslöt att till fots rekognosera om det gick att paddla vidare i systemet. Paddla genom vägtrumman visste vi inte var någon bra idé Vattnet forsar rätt vild och man blir utspottad i ett brett stenskravel som gjorde att vattennivån även under högvatten är inte blir riktigt paddelbart.

Vi följde ån på andra sidan vägtrumman och såg att det skulle räcka att bära kanoten ca 100 meter, sedan

En av de små forsarna efter vattenvägen i Jyltingsmarka.

blev det en liten sjö som övergick än en gång till en farbar slingrande å. Vi vandrade vidare nedströms. Dagen var varm och stilla, solen sken under mörka moln. Det var lite tryckande.

Plötsligt hörde vi en säregen sång och musik. Sången var väldigt suggestiv och vi kunde urskilja flera röster både kvinnliga och manliga ackompanjerade av något stränginstrument. Var kom denna sång- och musik ifrån? Vi var ju ute i vildmarken! Vi gick genom den glesa skogen mot musiken. När vi passerade en lite öppnare starrgräsbevuxen glänta med en några björkar, då började det gå kalla kårar på ryggen.

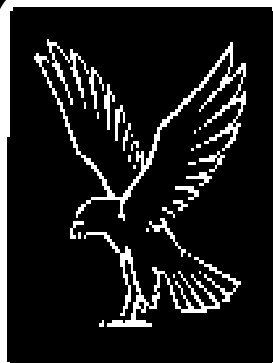
Sången ökade i styrka och plötsligt så börjar en av björkarna rista med bladen och lyfter grenarna rakt ut och tycktes snurra runt, runt.

De övriga björkarna darrande inte ens utan bladen hängde absolut stilla.

Fenomenet fortsatte tills sången tystnade. Sedan lösgjorde sig en virvelvind, gick två varv runt oss på bara en meters avstånd för att sedan dra ut i ån och försvinna. Sedan var den lika stilla som innan. Det var både spännande och kusligt på en gång!

Jag ville att vi skulle gå vidare mot det håll där sången kom ifrån. Eva tvekade och tyckte det var obehagligt. Jag övertalade dock Eva och vi fortsatte i riktning mot det håll som sången kom ifrån.

Forts på sid 7.

FALCK

RÄDDNINGSKÅR

••• 0253 •••

240 56

**BÄRGNINGSLARM
DYGNET RUNT**

*Din räddningsförsäkring
gäller hos oss!*

Vi serverar

IDRE - SÄRNA

Med:

**BÄRGNING • STARTHJÄLP
LÅSÖPPNING • JOURREPARATIONER**

**Kurvans
TYG & KLÄDER**

**Välkommen till
vår stora butik!**

Kläder och tyger i
mängder!

- Hos oss hittar du tyger i alla smaker
- Vi syr gardiner på beställning
- Kläder för dam, barn, herr

Desutom: lakan, garner, handdukar, dukar m.m.

*Kom in och kika
vetja!*

Hälsningar:

*Anna, Pia,
Agneta
Maj Britt*

Bergevägen 7 • IDRE Tel 0253-205 04

Forts. Övernaturligt...

Nu hördes sången igen.

Inte som ord utan som ett slags hummande som stegrade sig mer och mer. Plötslig kunde vi ana vi en stor mörk tältkåta mellan furorna. Samtidigt som hummandet övergick i ord. Ett språk som vi uppfattade som samiska.

En yngre kvinna kom ur kåtan för att hämta något. Hon stannade upp och tittade mot oss. Jag hade lust att gå fram och prata med henne och fråga vad de gjorde? Hon borde naturligtvis kunna prata norska om hon inte var något onaturligt väsen.

Eva drog mig i armen och ville gå därifrån. Jag var väl inte så svårövertalad utan följde med henne. Vi gick tillbaka till ån och följde vattnet ungefär en kilometer tills vi stötte på nästa hinder. Vi såg att det skulle räcka med ett lyft på 50 meter och sedan kunde man paddla vidare. Vi hade dock ingen lust att reka vidare. Vi var för tagna av upplevelsen.

Tältkåta liknande den vi såg i Jyltingsmarka (dock ej denna)

Naturligtvis var det samer som hade någon form av sammankomst.

Säkert var det den åskladdade luften som åstadkom en minitornado just precis över björken.

Jyltingsmarka är spännande och vacker med sin glesa skog, sina många bäckar, åar, tjärnar och sjöar med snöklädda fjäll i fonden. Hundratals renar som dyker upp hela tiden natt som dag. (Europas rentäaste område). Och med en mark som luktar sol, barr, myr med ett starkt inslag av renurin. Denna trakt är klart magisk och vacker, inte skrämmande utan snarare på ett tilldragande spännande och fängslande sätt. Det finns något särskilt här! Vad det nu är. Många av mina mest spännande drömmar har utspelat sig här!

En bra bil är en nödvändighet.

Bitvis är vägarna i området mera att betrakta som "djurstigar". Speciellt vägbiten vid Kornaderbäcken, vår start- och lägerplats vid kanotpaddling. Jag ordnar ibland "gränslösa fjälläventyr" för företagsgrupper (Sverige/Norge). Då ingår denna spektakulära paddling i Jyltingsmarka.

Det har hänt att deltagare med egna bilar kommit med lågprofildäck trots att de blivit tillsagda om bilar som klarar dåligt väglag.

Jag har till och med stött på fyrhjulsdrivna bilar med lågprofildäck!!! Som killen på bilden uppe till höger.

Här byts 2!! punkterade lågprofils däck på en Volvo SUV!

Ibland undrar man hur folk tänker? Har aldrig förstätt vitsen med dessa däck? I princip så fort de lämnar asfalten så blir det punktering på ett eller flera däck, med trassel och onödig tidsåtgång.

Du bör ha bra bil med en inte för mjuk fjädring och inga låga spoilers. Typ Volvo V 70 "fungerar".

Den genom tidernas bästa allround bil är borta sedan 10 år. Volvo 240. Ingen Volvo modell har kommit i närheten av 240:ans i försäljning i t.ex. USA. "Over there" b lev bl.a. modellen utsedd till marknadens mest praktiska bil och en av de populäraste bilarna bland landsortsbefolkningen.

Jag och min familj upptäckte själv alla skogsvägar/stigar i Särna-Idre-Grövelsjön med Volvo 245 på 80-talet.

Det finns mycket att upptäcka till bil, fots och sjöss i vår vackra del av världen. Byt ut solstolen på altanen eller golfbanan någon dag och upptäck äventyret! (Karta på nästa sida)

Hälsningar Hans & Eva F

Ps. På hemfärden så åk gärna in till Elgå, Här finns Norges enda insjöfiskeläge.

Fisket i Femunden försörjer fem familjer i Elgå. Ni kan köpa färsk och rökt fisk i fiskeboden. På loftet ovanför har man en restaurang "Fiskeloftet". Här kan ni äta en härlig fiskmåltid med hänförande utsikt över Norges näst största sjö med höga fjäll runt om.

Testa halstrad sik eller smaka på "siktallriken", med lite olika kalla sikvarianter. Det finns även övernattningsmöjligheter här, hytter och en Fjällstue att övernatta i.

Har ni en dag över?

Missa inte vandringen till båthusberget som jag berättade om i jubileumsnumret maj-06.

Här är "övernaturligt vackert"

EVENTS
KICK-OFFS
KONGRESS
KONFERENS
INCENTIVES
SAMARBETE

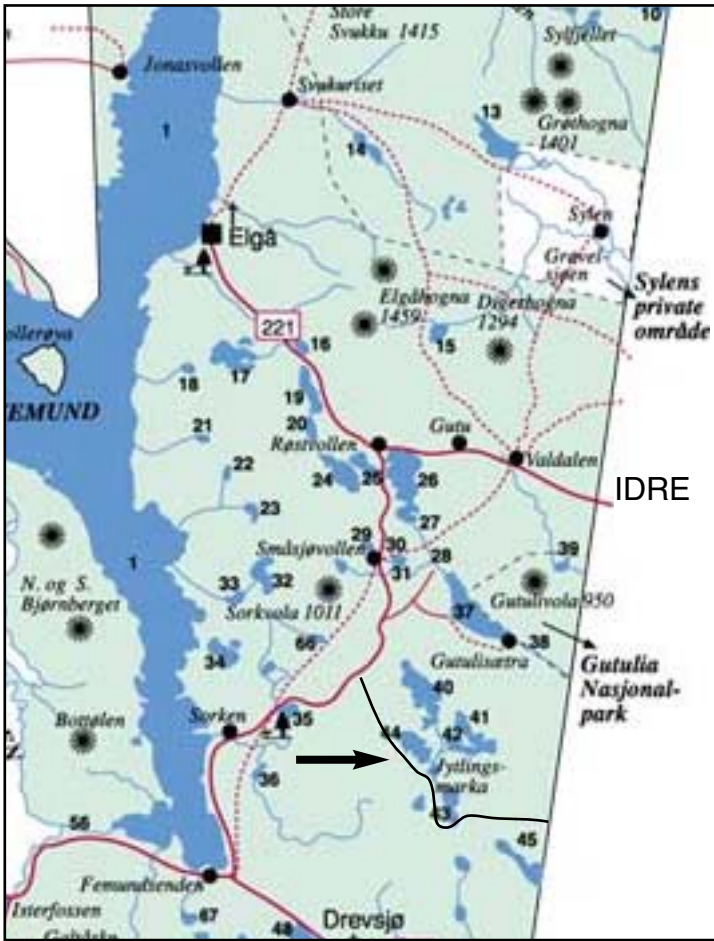
Nära Stockholm • Fjällen
Särna-Idre-Grövelsjön • Sverige/Norge
Gotland • Norden • Utlandet

Katalog på internet
www.bergodahl.se
- allt du behöver

Aktiv konferens sedan 1991
BERG & DAHL®
SPORT-KONFERENS-ÅVENTYRSRESOR

Klockvägen 4 • 135 55 Tyresö
Tel. 08-20 76 74 • Fax 08-24 33 14
info@bergodahl.com
www.bergodahl.com

Karta med Jyltingsmarka (se pil)

Älvdalstillverkad gitarr såldes för 60.100 sek den 12.maj.

Källa DalaDemokraten.

Gitarren var en äkta Hagström "Super Swede" från 1981,

Det unika med gitarren är att den är speciallackad i ett ruttmönster av Hagströms nu bortgångne lackmästare Nils Larsson. Just den här gitarren tillverkades samtidigt som Larsson även mönsterlackade en Hagström-gitarr åt en av de riktigt stora stjärnorna på sin tid, Frank Zappa. Hagström levererade gitarr bl.a. även till "The King" Elvis Presley. Jag är inte helt säker men jag undrar om inte även The great Jimmy Hendrix hade en Hagströmmare.

Hagström i Älvdalen började sin bana som dragspelstillverkare.

När jag läste om gitarren ovan i Mora Tidning den 14 maj. Då kom jag tänka på en att vi även här uppe i Särna har haft en stor instrumentmakare. nämligen:

Joles Pelle,
dragspelstillverkaren från den Lilla byn Lillfjäten strax norr om Fjätersvålen

Hösten 2005 mottog en artikel från vad jag då förmodade var en kvinnlig släkting till Joles Pelle. Jag vill minnas att hon hette Karin Bäck

Är dock ej säker. Hittar inte insändarens namn med artikeln. Hon var dock ivrig att jag skulle ta med den och att jag var fri att använda artikeln som den var. Då artikeln inte passade in i de två jubelnummer vi gav ut under 2006 blev den liggande tills nu.

Forts. på sid 10

JAG UTFÖR ALLA TYPER AV GRÄVJOBBS:
Schaktning för husgrunder
Dränering • Dikning • Kabel- och rörschakter
Enskilda avloppsanläggningar
och mycket mer...

Jag utför även:
Buskröjning vid vägkanter • Snöröjning

KOSTNADSFRI KONSULTATION
30 års erfarenhet av mark- och anläggningsarbete
ger dig trygghet och kunnsande.

Välkommen att höra av dig
Mats Emretsson

Välkommen till

ICA Idre Bua

Den vänliga butiken

—med BANK och MINUTEN
i samma hus

Här hittar du:

- Stor sortering på LIVS & HUSGERÅD
- CHARKAVDELNING med grillat
- SMÖRGÅSTÅRTOR på beställning
- IDREKORV & RENKÖTT
- Eget BUTIKSBAGERI med CAFÉ
- TÅRTOR på beställning
- SNITTBLOMMOR & KRUKVÄXTER
- Vi har LOTTER, TIPS, ODDSET och TRAV med V-75

Bra råvaror till bra pris är kockens bästa recept!

ICA IDRE BUA hjälper även dig att lyckas i köket.

Fräscha frukt, kött och grönsaksdiskar är en självklarhet hos oss!

ÖPPET ALLA DAGAR

MÅND — FRED
9 — 19

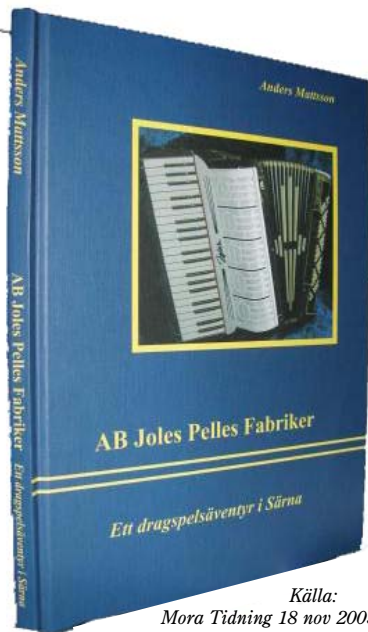
LÖRDAG 9 — 18

SÖNDAG & HELGDAG
12 — 18

Välkomna!

Joles Pelles dragspelsfabrik i Särna
 Hagströms var den största dragspelsfabriken i Sverige och namnet Hagströms hamnar i dag även på nyttillverkade gitarrer i Kina, Kanada och USA. Det fanns andra dragspelsfabrikanter Dalarna. En av dem, AB Joles Pelles fabriker i Särna, har nu räddats från glömskan i form av en bok om denna, landets näst största dragspelsfabrik.

Källa:
 Mora Tidning 18 nov 2005
 Text: Björn Rehnström

Det fanns som sagt andra dragspelsfabrikanter Dalarna. En av dem, AB Joles Pelles fabriker i Särna, har nu räddats från glömskan i form av en bok om denna landets näst största dragspelsfabriken.

Anders Mattsson har skrivit en bok om Joles Pelles fabriker i Särna, landets näst största dragspelsstillverkare

- Man brukar säga att klockan var fem i tolv, men i det här fallet var hon nog nästan fem över tolv, säger Anders Mattsson och visar, ganska stolt, upp sin bok om Joles Pelles fabriker.

Anders jobbar som säkerhetschef på Älvdalens skjutfält. Han har tidigare skrivit boken Älvdalens skjutfält 30 år, som kom ut 1997, men, det är inte bara kanoner, kulor och krut som intresserar honom.

Sedan några år har han blivit allt mer intresserad av Joles Pelles fabriker i Särna och mannen bakom företaget.

Han kom över ett gammalt dragspel med namnet Joles Pelles på och började så småningom samla på sådana spel. I dag har han åtskilliga dragspel från Joles Pelles fabriker i sin samling

och i takt med att samlingen utökats har han blivit allt mer intresserad av verkligheten bakom dragspelsfabriken i Särna.

- Jag började prata med Särnabor som jobbat på fabriker, men klockan var fem över tolv. Många var redan döda och under de två åren som jag jobbade med att ta fram bakgrundsmaterial, har flera av dem dött, berättar Anders.

- Jag fick också mycket hjälp av Karl-Erik Hagström, tillägger han. Det han fick fram, redovisar han i boken, som handlar om en mycket driftig man i Särna, Joles Pelle Olsson.

Joles Pelle föddes i byn Lillfjäten och hade ett brokigt förflutet. Bland annat hade han arbetat som hyrkusk i Falun och byggmästare i Stockholm. Efter en kortare tid i USA återvände han och blev ångsågsägare i Särna. Han provade på försäljning av gengasved och han var också rävfarmare en tid. Under kriget startade han tjärfabrik i Särna och annonserade efter uppåt 100 stubbrytare som skulle få jobb hos honom.

Så småningom startade han dragspelsfabrik, vilket började med att han köpte en firma;

Ville Hansbacks dragspelsverkstad på Näset i Älvdalen.

Utan några som helst förkunskaper startade han sin fabrik. Personal rekryterades från Hagströms fabriker, vilket naturligtvis inte sågs med blida ögon av Albin Hagström.

En fabrik startades också i Falun, han sålde dragspelsskolor på korrespondens, och planer fanns på att starta en fabrik i Argentina. Av dessa blev dock inget av.

I augusti 1950 dog Joles Pelle och sonen Joles Alrik Olsson tog över, men verksamheten fortsatte bara i fyra år till.

Hur många instrument som tillverkades i Joles Pelles fabriker vet ingen i dag, men en uppskattning säger att det var omkring 15 000 totalt under de år som fabriken var igång.

HISTORIK Källa Dala Demokraten
 Dragspelsstillverkning i Älvdalen har vi hört talas om, vi som är måttligt intresserade av dragspel. Men att det tillverkats dragspel i Särna är något

Ett jav Joles Pelles dragspel. Modellen heter "Artist"

nytt för de flesta. I varje fall för folk söder om Siljan. Anders Mattsson har skrivit en bok om dragspelsfabrikationen i Särna.

Verksamheten drevs av Joles Pelle Olsson (1892 - 1950).

Han startade sin fabrik i Särna i september 1945. Men det fanns faktiskt en filial till Särna-fabriken i bland annat Korsnäs i Falun.

Joles Pelle Olsson var född i byn Lillfjäten mellan Särna och Sörvattnet.

Betydande arbetsgivare

Han arbetade bland annat som hyrkusk i Falun, byggmästare i Stockholm och i Amerika, drev Stadjans Ångsåg, tillverkade gengasved, hade rävfarm, kolugnar och tjärfabrik i Särna. Dessutom drev han Hotell Gästis i Särna.

Han var en betydande arbetsgivare med som mest 300 namn på avlöningslistan. På sin 50-årsdag fick han telegram från landshövdingen.

Det var stort på den tiden!

Forts på sid 11

Harryssons Rörservice

Din närmaste fackman inom VVS

Välutrustad servicebil

Mobil: 070-5460477
 Byvägen 9 • 790 91 IDRE

Forts. Joles Pelle

Hovleverantör

Joles-spelen hade gott rykte i mitten på förra seklet och det arrangerades dragspelstävlingar på Röda Kvarn i Särna första gången 1946.

1949 blev Joles Pelle kunglig hovleverantör efter att ha uppvaktat majestätet som då hette Gustaf V.

En man av visioner

1950 tillhandahölls Joles Pelles dragspelskola för nybörjare vilket naturligtvis främjade försäljningen. Året innan hade Joles Pelle köpt mark i Argentina för en dragspelsfabrik men av detta blev inget av.

Men han var en man med visioner! Evert Lindström var mannen bakom Joles-spelens design.

Orsabon var för övrigt en mästare på dragspel och hade 1939 efterträff Olle Johnny som ackompanjator till Harry Brandelius.

Ett dragspelsäventyr i Särna

Av Anders Mattsson.

En mycket intressant och välskriven bok. Boken innehåller fina bilder från Joles Pelles fabriker i Särna och Falun. Bilder även på de olika modellerna på Jolesdragspelen. En uppskattad historiebok om dragspelstillverkning i Dalarna.

Anders Mattsson, författaren till denna trevliga bok är bosatt i Älvdalen och jobbar på skjutfältet, berättar om ett dragspelsäventyr i Särna som sentida läsare inte hade en aning om.

Beställ gärna boken av Karin

Bäck på tel: 070-356 03 02

eller maila på:

025160001@telia.com

PRIS: 150:-

År 1989 mötte jag en lite märklig man.

Text: H. Forslund

Jag städade lite i en av mina bodar och hittade en liten diktsamling med dedikation. Ett minne dök upp;

Jag och två av mina kamrater var på väg hem från en vandring i Norge. Vi hade kört upp till Idre fjäll för att få en något försenad lunch. Efter maten låg vi i en slänt och smälte maten. Hallå pojkar! Hördes än röst på brett Dalmål. Varför ligger ni här i guds fria natur och sover mitt på dagen? Vi tittar upp och får se en märklig syn.

En lång och kraftig man, han var klädd i folkdräkt och med en skinnväska på magen som han bar i rem runt halsen.

I ena handen höll han en väldigt lång näverlur. Vi kisar upp på gubben och jag säger; - vi smälter maten i lugn och ro. "Min vän författaren" dvs.

Anders Tallbo som alltid är nyfiken på andra människor frågar vem frågeställaren är.

Jag är kommen av guds nåd och är diktare, säger gubben och sveper med handen efter horisonten som om han målade de norska bergen långt där borta.

Filip Sundberg är namnet!

Vi presenterar oss och han slår sig ner i gräset. Vist är det vackert i fjällen säger han. Ja, visst säger vi. Ni kanske vill höra en dikt? Säger Filip. Filip sätter sig tillrätta och gräver i sin skinnväska fram på magen. Upp kommer en liten bok. Filip blåddrar ett tag. Här ska ni få höra;

Forts. sid 13

TV-tittare Kringelfjorden

Vi har tidigare gått ut med info om kringelfjordens vanskliga läge för att få in TV4 med vanlig TV-antenn. Nu finns två bra parabolkampanjer från Viasat där bl.a. 4:an ingår

Kampanjepriser

VISAT BAS, 14 kanaler:

•Satelitmottagare •Parabolskål •Installation.
Startavgift 695 kr, Månadsavgift 49 kr/mån år 1.
Månadsavgift 299 kr/mån år 2.
Kortavgift 299 kr/halvår

VISAT SPECIAL, 3 kanaler:

SVT 1, SVT, och TV4
•Satelitmottagare •Parabolskål •Installation.
Monterat och klart 3.000 kr.
Inga månadskostnader eller kortavgifter

VIASAT BAS 14 TV-kanaler		49:- /mån år 1	109:- /mån år 2
FILM Pepper-day Ingrid Ticht	UNDERHÅLLNING 	DOKUMENTÄR/NYHETER 	BARN

ELLO TRADING

Fullständig Antenn & Parabolservice

Särnavägen 22 • 070-333 61 55

Fjätervålen

TACKAR FÖR I VINTER
- och hälsar er
välkomna åter säsongen
2007/2008

Trevlig sommar!

Fjätervålen är fjällvärlden när den är som allra bäst!

De långa och breda nedfarterna erbjuder enorma åktytor och det blir därför aldrig trångt i backarna.

Nedfarten Berguven mäter till exempel hela 3 km — Rena lyxkryssningen! Liftarna som är den naturliga samlingspunkten gör att du lugnt kan släppa iväg barnen på egen hand och tryggt veta att de alltid hamnar rätt. Fast de allra yngsta har förstås sin egen barnlift som ligger alldeles intill serviceanläggningen. Där ligger också skidskolan och skiduthyrningen. Strax intill finns en värmestuga samt servering och kiosk.

Boendet i Fjätervålen består av 200 privatägda fjällstugor med hög standard. De flesta med öppenspis och bastu.

Några stavgar från stugknuten hittar du längdspåren.

Här finns 100 km rösad leder och 16 km välpreparerade längdspår i skog och över fjällvidder. Eller hyr en spark och se dig omkring på lokalt manér. Prova snökoter, renkörning eller hundspann. Eller se allt från ovan i en tandemskärm. Låt sedan din avkopplande semester få sin kulinariska kröning hos den glade krögaren i värdshuset intill liften.

Här arrangeras även After Ski och här kan du äta en god lunch eller bara sitta ner med en värmande kopp kaffe eller choklad.

Inspiration, motion och avkoppling.

Trevlig sommar

*- önskar Fjätervålen's skidlift
med personal.*

FJÄTERVÅLEN

Information och bokning:

tel 0253-211 43, fax 0253-212 88

e-mail fjatervalen@telia.com

www.fjatervalen.se

OBS! Värdshuset Dalripan har sommaröppet

Filip Sundberg är namnet!

Den här tror jag passar.

Den heter Tjädertuppens vresiga fur.

*Jag växte upp på fjällets sida
Blev så stor och rak
Med utsikt över dalen vida
Och Guds himmel såsom tak.*

*Jag drömde om att bli en skön
Och en prydnad vara.
Men ack, min topp är ens grön
Den består av torrved bara.*

*Jag var fylld med levnadshopp
Och allt var ljuvligt och gott,
Då en våryr tjädertupp satte sig i min topp
Och åt upp mina färska skott.*

*Då min reslighet var bruten
Min topp den blev förkrymt
Jag vresig blev och sluten
Tyckte ödet var grymt.*

*Det känns ju lite svårt ibland
Att ej få växa stolt och rak
Men om allt jag tar ur Skaparens hand
Han sköter bäst min sak.*

*Många vårar har nu gått
Många människor dragit mig förbi
Dock är jag nu nöjd med min lott
Hur den än må bli.*

*Nu jag rotad är och växt mig stark
På den plats jag står
Mina rötter vuxit djup i denna mark
År från år.*

*Min uppgift synes ganska ringa
Men skaparen har ställt mig här.
Från mina grenar glada fågeltoner klinga.
Som om guds storhet vittne bär.
Ack, lär mig du vresiga tjädertuppstall
Stå stark på den plats jag fått!
Att motgångar icke bringa mig på fall
Lär mig stå trogen i stort som smått!
Ur diktsamlingen BUDSKAP av Filip Sundberg*

Filip läste dikten med stor rörelse.

Inte bara känslomässigt utan med ett rätt yvigt kroppspråk. Han tittade på oss. Vi visste inte om vi skulle vara imponerade eller om vi skulle börja skratta. Vi bestämde oss att mannen nog tog sig själv och sitt diktande på allvar.

Guds nåden och kärleken berör oss alla, sa Filip och halade upp en liten trave träbrickor ur sin läderväska. Brickorna var ihopkäftade med två små smala tygband, röda på ena sidan och blåa på den andra. Filip släppte sedan brickorna som liksom zig zag vände sig och vandrade neråt. Såg ut som den översta brickan vandrade nedåt hela tiden!

De här är ett slags bönebrickor sa Filip. När de blåa banden är framme är man omgiven av nåd.

När de röda är framme är man omgiven av kärlek.

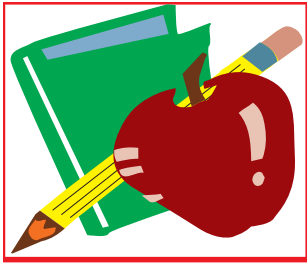
Ni verkar så trevliga pojkar, sa Filip, Ni skall få var sin diktbok av mig. Vill ni att jag skall skriva i den? Det ville vi. Vi fick våra diktböcker och jag fick dessutom den mystiska bricktraven.

Jag har haft skinnhandel i Malung, så kom till mig om ni vill bli skinnade skrattade Filip.

Vi tackade och började gå bort mot bilen. Plötsligt bryts tystnaden och fågelnsongen av ett kraftigt brölände.

Vi vänder oss om och ser Filip stå och blåsa i sin stora näverlur. Hans siluett sticker upp ovan Fulufjällets blåvita bord som stryker längst horisonten.

Som min vän Anders sa;
- *En Filip, han är inte riktigt som andra han!*

Smått & Gott

FRÅN ORT Å STÄLLE

Nyheter och information

Idre förblir tyvärr utan Systembolag

Källa:FK-25 april

köpmännen i Idre ansökte 1997 om en att få ett Systembolag till Idre. Kommunen stödde ansökan med ett positivt beslut 1998, men sedan dess har inget hänt. Kommunen har nu åter

fått frågan på sitt bord. Men Systembolaget säger att det inte finns några planer på att öppna ett Systembolag i Idre. Det säger Systembolagets presschef Björn Rydberg.

I Idre finns det sedan många år ett stort behov av ett Systembolag, inte minst som service för de tusentals turister som besöker Särna/Idre både sommar som vinter. Funäsdalen och Sälen har fått egna Systembolag. I Idre är man helt oförstående mot att man blir särbehandlad i detta fall.

Enligt Systembolaget finns det redan ett systembolag i Älvdalens kommun och det finns inte underlag för ytterligare ett bolag i kommunen.

- Systembolagets riktlinjer är att det ska finnas 32 000 kunder i en kommun och ett avstånd på fem kilometer från den andra butiken för att det ska finnas ytterligare ett Systembolag inom samma kommun.

Att Idreborna och traktens turister har tolv mil till Systembolaget i Älvdalen och tio till systembolaget i Sälen verkar inte ha någon som helst betydelse. Systembolaget anser att invånare och turister kompenseras med att det finns utlämningställen i Idre, Storsäteren och Flötningen.

Det som talar för en butik i Idre är framförallt den stora turismen, men

anses ändå för liten för att skapa det underlag som behövs för en ny butik i Idre.

Den omfattande gränshandeln från Norge skall inte vägas in i underlaget för ett nytt Systembolag. Något som kan tyckas mycket märkligt!

Så även om Älvdalens kommun nu fortsatt anser att Idre behöver en egen Systembutik, så tycks dessvärre inte ledningen för Systembolaget ha den uppfattningen. Kundunderlaget anses helt enkelt för litet.

- Om befintliga utlämningställen har problem eller inte fungerar fullt ut så är det något det går att ha synpunkter på säger Björn Rydberg på Systembolaget. Utlämningställena ska fungera på ett bra sätt.

Nu är Kommunens förhoppning att en skrivelse som beskriver behovet och problematiken med nuvarande utlämningsverksamhet ska få systembolagsledningen att ändra sin uppfattning.

Märkligt att man inte räknar in gränshandeln. Det är nog inget tvivel om att systembolagets verksamhet skulle gå ihop med god lönsamhet om man slår ihop ortens invånare med den stora turisttillströmningen. Läger man därtill våra norska vänner som kommer att strömma till i större utsträckning. Det skulle ge extra klirr inte bara i Systembolagets kassor utan även övriga butiker skulle få större dagskassor.

Reds anmärkning

STRÅKENS EL AB

TEL. 0253-202 65
FAX. 0253-202 99
MOB. 070-338 15 28

IDRE

EL

Utför allt i

Vi säljer även
Cylinda vitvaror

Begär gärna offert/broschyrer

STRÅKENS EL AB

!! SNABB SERVICE !!
LARS-ÅKE: 070-338 15 28

SÄLJA DITT FRITIDSHUS?

Efterfrågan på fritidshus i Kringelfjorden och Norra Dalarna är stor.

Du som går i säljtankar vill ha snabbt resultat och bra betalt! Vi erbjuder Dig allt Du behöver för en professionell försäljning av Ditt hus!

Tomas Granath
Registrerad fastighetsmäklare

Emma Tysk
Registrerad fastighetsmäklare

Marie-Louise Frisk
Mäklarassistent.

Tel: 0250-302 00

www.riksmaklaren.se

Fridhemsplan 2, 792 30 MORA
mora@riksmaklaren.se

Välkommen till din konsumbutik!

Lägre priser!
Dessutom
återbäring!

KONSUMHALLEN IDRE

KONSUM NORRA DALARNA

Det mesta av det bästa • Välkomna

Inte bara livsmedel

Här hittar du det mesta för hushållet på ett och samma ställe!

Alltid aktuell - säsonganpassade råvaror

Alltid färsk frukt och grönsaker

Välkommen till butikerna som erbjuder:

Fullservice

Vi har inte låtit snabbköpsprincipen slå fullt ut i våra moderna butiker. Här finns alltid kunnig och vänlig personal som gör sitt bästa för att ta hand om dig. Naturligtvis har vi även manuell charkdisk.

Färsk frukt och grönt

Trots de långa transporter hit upp till fjällvärlden, har vi satt en ära i att visa upp snygga monstrar med de friskaste och härligaste frukter och grönsaker.

ca 5.000 artiklar

Här hittar du det mesta! Allt i från böcker och fiskeutrustning till rökt renbog och fjällröding.

IDREBUTIKEN
ÄR OMBUD FÖR:

- Apotek
- Systembolaget
- Penninglotter •Bellman
- Triss •Bingolotto •Bensin m. m.

Öppettider:

Välkommen!

Vecka 28-32

Måndag–fredag 09.00–19.00
Lördag 10.00–18.00
Söndag 12.00–18.00

Övriga Veckor

Måndag–fredag 10.00–19.00
Lördag 10.00–18.00
Söndag 12.00–18.00

Naturligtvis är vi snälla mot plånboken också!

Regeringen sa NEJ TILL PROJEKT TRE TOPPAR vid regeringssammanträde i mars.

Källa: Mora Tidning 8/3-07

I det här speciella fallet är naturvärdena, naturreservaten och riksintresset för rennäringen tillsammans så orubbligt skyddsvärda att lagen inte tillåter en exploatering. Så sa miljöminister Andreas Carlgren i en radiointervju direkt efter beslutet.

Förespråkarna för projektet reagerade med bestörtning, ilska och besvikelse när de fick regeringens besked.

Betydligt gladare var man däremot bland motståndarna som hos Svenska Naturskyddsföreningen.

Projektet Tre Toppar i Idre har pågått sedan 1997.

Projektet går ut på att med hjälp av nya liftrar och nedfarter skapa ett skidåkningsområde på Stådjan samt bygga ihop anläggningarna Idre Fjäll och Fjätervålen.

Ett antal nya stugbyar var det också tänkt skulle ingå i området.

Eftersom både Natura 2000-områden och andra naturvårdsområden är inblandade och att Stådjan av många ses som en symbol för

hela Dalarna, har projektet väckt mycket känslor och upprördhet.

Projektägare är Idre Fjäll.

Ålvdalens kommun och länsstyrelsen bland andra har dock varit klart för projektet och sett mer till möjligheterna till nyskapande av jobb för kommunen och fler turister till området.

Regeringen sa i sammanträdet ett definitivt nej till projektet.

I beslutet säger regeringen att det inte kan uteslutas att de alternativa projekten, (bland annat Hemmeråsen), kan komma att bidra till en positiv utveckling för bygden, men utan att göra intrång i Natura 2000-områdena.

Regeringen säger också att man kan ge tillstånd om "tingande orsaker som har ett väsentligt allmänintresse" föreligger, men då ska det vara fråga om en plan eller ett projekt som är oundgängligt för att skydda grundläggande intressen i människors liv, så som hälsa, säkerhet och miljö....

" Projekt som enbart gynnar ett företag eller enskilda omfattas inte av detta resonemang.

Regeringen skriver även att

" ....förutsättningar för att ge tillåtelse till att tillstånd till projektet Tre Toppar lämnas enligt Natura 2000-bestämmelserna saknas.

Andreas Carlgren intervjuades av Sveriges Radio kort efter beslutet och sa då:

- Vi vill stödja projekt som förenar utveckling med hänsyn till naturvärdena och projektet hade starka skäl att genomföra det.

Men i vägningen mot Natura 2000, naturreservat och bland annat riksintresse för rennäringen är naturvärdena i detta fall orubbliga.

350 årsarbeten missade.

Det enligt Idre Fjälls vd Joacim Johansson och Ålvdalens kommunalråd Herbert Halvarsson.

Man hade hoppats att 350 årsarbeten hade kunnat tillföras området. Idre Fjälls nuvarande verksamhet med 190 års-arbetsstillfällen påverkas däremot inte. Vi kör på som tidigare, säger Joacim Johansson.

Kastar inte yxan i sjön

Joacim och Herbert menar att de inte tänker kasta yxan i sjön.

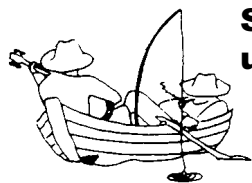
Har vi kämpat i tio år för att förverkliga projektet Tre Toppar, så kommer vi att fortsätta.

- Det handlar ändå bara om en procent av Natura 2000-området. Vi får sätta oss ned med våra sakkunniga och se vad vi kan komma fram till. Herbert Halvarsson klargör att han är besviken på regeringens handläggning. Det har gått alldeles för fort.

- Jag hade räknat med att beslut skulle komma om ungefär ett år. Regeringen har inte ens bemödat sig att inhämta kommunens synpunkter.

Herbert framhåller att de 350 arbetstillfällen projektet beräknas innebära hade varit av oerhört stor betydelse för Ålvdalens kommun.

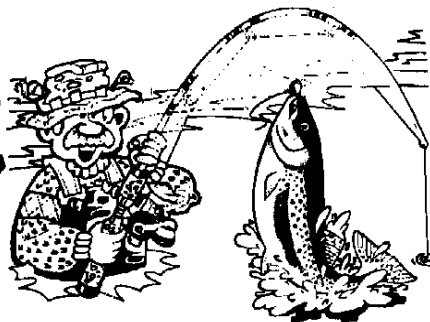
Forts. på sid 18.

Specialbutik för fiske, fritidskläder, utrustning m.m.

Gå inte över ån efter vatten, stöd dina lokala handlare och hantverkare för en levande landsbygd.

Sport

HILLRINGS IDRE

DEN lilla SPORTBUTIKEN MITT I BYN

— Tel 0253-200 49 —

Sport/fritidskläder • Skor/stövlar • Ryggsäckar
Fiskeutrustning • Fiskekort • Metmask • mm

Välkommen in till vår butik!

Välkommen till Norra Dalarnas ledande fastighetsmäklare

Största utbudet av fjällstugor,
villor, bostadsrätter och tomter.

Funderar du på att sälja,
erbjuder vi bl.a:

- Kostnadsfri värdering
- Utställning och presentation av våra försäljningsobjekt på Idre Fjäll
- Utställning på banken i Idre
- Internetpresentation
- Snabb visningsservice
- Bud-on-line för bästa pris
- Trygghetsförsäkring mot dolda fel
- Miljöcertifiering enl ISO 14001

Swedbank

Fastighetsbyrå

fastighetsbyran.se

0250-178 80

fastighetsbyran.se

Städjan en gnistrande vårvinterdag.
Foto: Idre Turism

Tre toppar är och har varit en känslig fråga på orten.

Delat orten lite i två läger. Jag själv har försökt att vara så neutral som möjligt i Kringelfjords Nytt och bara citerat artiklar i ortstidningarna.

Då jag själv inte vill kommentera beslutet om projektet tre toppar så kontaktade jag **Christer Gruhs på Dalarnas Tidningar**. Jag frågade om jag fick återge hans ledare ang. Tre toppars regeringsavslag i Kringelfjords Nytt. Christer tyckte det var en bra idé så här kommer Christer Gruhs ledare från den 18 april 2007.

Hans

Städjan och framtiden

Alla är eniga om att Städjan är en tillgång för Idre och Dalarna. Men åsikterna går starkt i sär när det gäller hur fjället ska kunna utnyttjas.

Regeringsbeslutet om att stoppa utbyggnadsplanerna på Städjan i Idre fortsätter att framkalla reaktioner. Även tidningens ledare i förra veckan, där tidningen uppmanade Älvdalens kommun att acceptera läget och anlägga en ny framtids-

strategi, har mötts av flera synpunkter. Ulf Björklund i Idre tycker att de som gillar beslutet att skydda Städjan också borde redovisa hur de framtida alternativen för turistnäringen ser ut. Han framför sina synpunkter i ett brev till ledarsidan.

Det är begripligt att befolkningen i Idre oroas över den långsiktiga utvecklingen för turistnäringen om ett så spektakulärt projekt som Tre Toppar inte längre kan ingå i utvidgningsplanerna. Men innerst inne måste Ulf Björklund och andra som nu kritiserar regeringsbeslutet varit förvissade om att Städjan-satsningen varit ett högriskprojekt. Sannolikheten för att det skulle stoppas har hela tiden varit hög. Att hålla Städjan intakt är ett intresse av nationellt format.

Den som har följt och imponerats av utvecklingen vid Idre Fjäll har ingen annan önskan än att anläggningen liksom övrig turistnäring i området ska hitta andra former för att utveckla skidturismen än de som avsågs genom en exploatering av Städjan.

Flera olika projekt har varit uppe till debatt och det skulle förvåna om den professionella turistnäringen skulle handlingsförlamas över det negativa beskedet om Städjan. Vad hände exempelvis med utbyggnadsplanerna av Hemmeråsen som väl-

lade så mycket debatt i början av 1990-talet?

Ulf Björklund raljerar kring förekomsten av turister som inte är lika beroende av anläggningar som utförsåkarna. Ingen av oss vet vad som väntar i framtiden. Mot bakgrund av de globala miljö- och klimatförändringar som allt fler experter ser som det stora framtidsshotet är det ingen klok framtidsstrategi att redan nu negligera vad Idre kan erbjuda av turistisk upplevelse i en framtid. Bevarandebeslutet av Städjan kan visa sig bli en uthållig tillgång, långt överlägsen en exploatering med relativt kortsiktigt nyhetsbehag.

Jag har inte kompetens att skriva på Ulf Björklunds näsa hur han och andra entreprenörer i bygden ska agera för att skapa nya jobb. Däremot kan jag med opinion medverka till att inte bara kommunen utan också läns- och nationella myndigheter genom samverkan med lokala intressena tar ett aktivt ansvar för att idrebygden överlever och utvecklas.

Många människor har satsat oerhört med energi på att förverkliga Tre Toppar. Nu måste energin riktas mot andra objekt som skapar framtidstro.

Christer Gruhs
Dalarnas Tidningar

Walls Grus Åkeri och Entreprenad AB, Särna

Hyr en vedeldad pool till partyt!

GRUS, GÅRDSGRUS
SAND direkt till din tomt
eller bygge.
CHAKTNING
GRÄVNING
PLANERING

UTHYRNING: skotrar, pulkor, kälkar, kläder och vedeldad pool.
SERVICE OCH FÖRSÄLJNING: skotrar - Yamaha, nytt & begagnat.

Tel. 0253-310 77 • Mobil. 073-08 55 602
hem.passagen.se/skoterturer

LINNÉ 2007
OFFICIELL AKTÖR

Välkomna till Grövelsjöns Fjällstation

Svenska Turistföreningens sydligaste fjällstation.

Här blandas gamla traditioner och gemytlig miljö med nya fräscha grepp. Här slutar bilvägen och fjällederna tar vid. Fjällstationen är ett givet utflyktsmål för dig som besöker Grövelsjön.

RESTAURANG OCH CAFÉ

Vår restaurang har en mäktig utsikt över de norska fjällen. Åt buffé, à la carte eller ta en fikapaus med kaffe och dopp.

SPA

Unna Er en lugn stund med en av våra sköna behandlingar. - Må gott och ladda nya krafter!

BUTIK

Välsorterat sortiment av friluftskläder och utrustning. Allt vad du behöver för fjällturen. Livsmedel, tidningar, hantverk och souvenirer.

UTHYRNING

Välsorterad uthyrning av friluftsutrustning till vettiga priser. Här finns allt som behövs för fjällveckan.

GUIDADE VANDRINGAR - TEMAVECKOR

Hela sommarsäsongen anordnas turer med färdledare och olika temaveckor. Ring gärna eller besök vår hemsida.

Grövelsjön
FJÄLLSTATION
SVENSKA TURISTFÖRENINGEN

www.stfgrovelsjon.com

information och bokn: 0253-59 68 80

Varför firar vi Linné?

Källa;
www.linne2007.se

Med anledning av Carl von Linnés 300-årsdag är vill vi fira honom med svenska folket och även internationellt. Linnéjubileet har två tydliga mål, att öka intresset för naturvetenskap bland barn och ungdomar, och att allmänheten ska få en nyanserad bild av Carl von Linné.

Ledord för jubileet är Kreativitet - Nyfikenhet - Vetenskap. De ligger till grund för och präglar inriktningen på aktiviteterna.

Liv och verk

Carl von Linné är den mest kände svenska naturforskaren, både i Sverige och internationellt. Han har lämnat spår på många ställen, orter bär hans namn, platser på månen är uppkallade efter honom, han dekorerar våra sedlar och Linnea är ett populärt flicknamn. I vetenskapshistorien satte Linné sin prägel på en hel epok, den linneanska. Epoken kännetecknas av ambitionen att inventera, ordna och namnge hela naturen.

Kartläggning av naturen

Linné är kanske mest känd som blomsterkung och för sitt sexual-

system. Men hans gärning täckte inte bara växtriket utan även mineral- och djurriket. Han var nyfiken på och ville kartlägga naturen i sin helhet. Av denna kartläggning kvarstår särskilt det namnskick som Linné införde, den så kallade binära nomenklaturen. Som bas för denna systematik gav Linné ut en rad regelböcker, som efter inledande motstånd kom att styra naturalhistorien och även påverka andra vetenskaper. Linné rensar språket, ger sin vetenskap en fast terminologi, formulerar ett artbegrepp och anger de stora måtten för naturalhistorien. I den heter t.ex. människan Homo sapiens och ingår bland primaterna i klassen däggdjur eller Mammalia - allt namn och begrepp som Linné skapat.

Världsbilden sprids

Den linneanska världsbilden har blivit populär inte bara inom akademiska kretsar utan också som hobby. Hans världsbild har blivit spridd över världen, först genom de så kallade linneanska apostlarna, en grupp lärjungar som nådda längre ut i världen än nästan några svenskar tidigare. I deras död i främmande land finns drag av heroism, de dog för vetenskapen. Linnés fortsatta inflytande har också lett till vetenskapliga resor, inventering och märkliga livsöden, men har också sin mer stillsamma karaktär av samlande, systematik och lyckligt umgänge

med naturen på olika platser på jorden. Linnés kreativitet och nyfikenhet gav spår inte bara i vetenskapen utan också i litteraturen och kulturen i övrigt.

Tidsdokument

De skrifter som Linné lämnade efter sig visar också hur Sverige såg ut för länge sedan och man förstår hur vårt land har förändrats. De platser som särskilt är knutna till honom värdar hans miljöer - födelsebygden i Småland, gymnasiet i Växjö och universiteten, först i Lund, sedan i Uppsala, som han blev trogen livet ut. Genom att läsa de stora samlingar brev, skrifter och föremål som finns kvar och besöka de platser där han bodde kan vi komma Linné nära, charmeras av honom, men kanske också finna andra sidor. Linnés anda finns än idag

Det linneanska arvet är rikt, men inte statiskt. Det växer och är föränderligt. Idag finns till exempel anledning att lyfta fram hans intresse för ekonomi, eller som man sade, "hushållning", och hur den hela tiden är förbunden med det vi kallar "ekologi" och som Linné kallade "naturens ekonomi". Idag vill vi förstå Linné inte bara som en framgångsrik vetenskaplig entreprenör utan också som en person som grubblade över framgången och meningen med livet.

Läs mer på: www.linne2007.se

Oljemålning av Jean Haagen, kopia efter original av Johan Henrik Scheffel, 1739

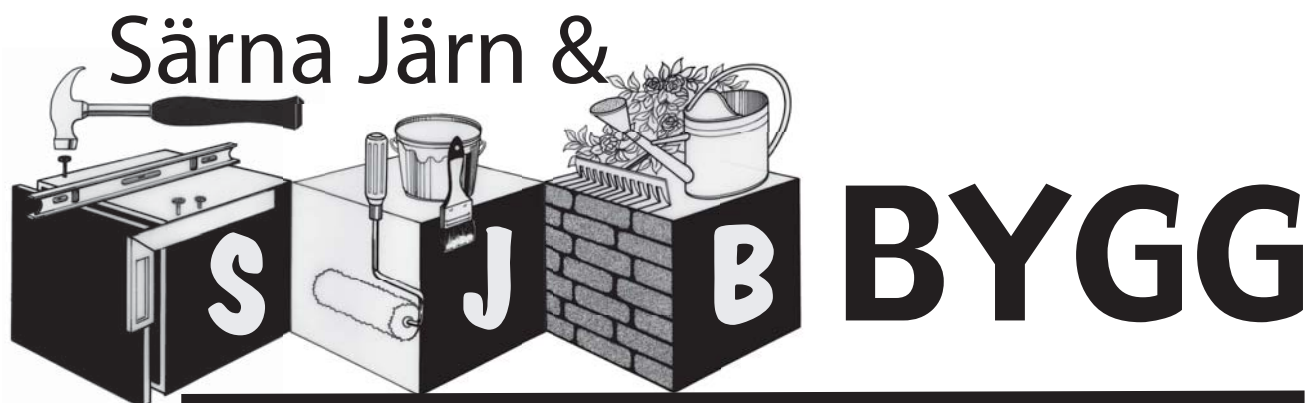
Linnés Dalaresa

Vi som haft glädjen att många gånger vandrat efter samma vackra stig Linné gick 1734 över bl.a. Salsfjället i Grövelsjön, hört om hans möte med falkfångarna på Falfangerhöga och historien om hur en av falkfångarnas falkbjällror hamnat under en av kolekthovarna i Särna kyrka.

För oss är naturligtvis Linne en extra kär figur

Hans

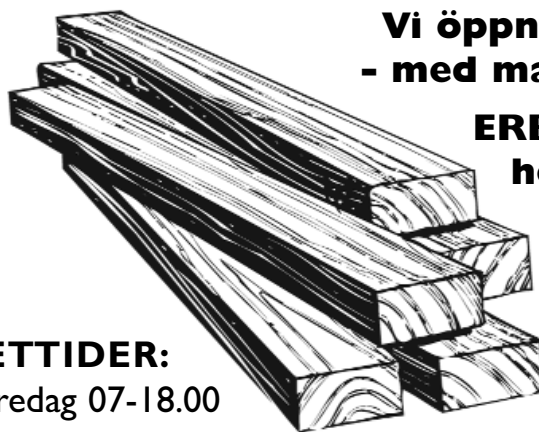

Allt i: BYGG • JÄRN • FÄRG • TRÄDGÅRD

NU ÖPPNAR VI

- den kompletta bygg- färg- och järnhandeln i
SÄRNA.
(i f.d. Ica-hallen)

Sågade trävaror, byggskivor, isolering, skruv,
spik, beslag, verktyg, trädgårdsartiklar, fiskeutrustning m.m.
- det mesta du behöver för bygget gården och fritidshuset.

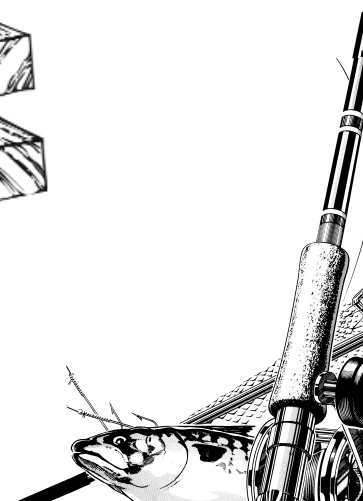

Vi öppnar i juni
- med massor av
ERBJUDANDEN
hela sommaren!

ÖPPETTIDER:
Måndag- fredag 07-18.00
Lördagar 09.13.00

Välkomna
Kurt Lindén
med personal

Särnavägen 29 (G:a ICA)

Två nya nationalparker planeras i Dalarna

Inom något år kan Dalarna ha fått två nya nationalparker. Dels Rogen-Juttuslätten området som omfattar både Dalarna och Jämtland..

Källa: DD 26 april

Inom bara något år kan Dalarna ha fått två helt nya nationalparker. Dels det sjö och moränrika området Rogen-Juttuslätten som omfattar både Jämtland och Dalarna

Naturvårdsverket tillsammans med länsstyrelsen planerar två nya nationalparker.

Sammanlagt planeras 13 stycken runt om i Sverige. Två av dessa finns helt eller delvis inom Dalarnas gränser. Det gäller Koppången och Rogen-Juttuslätten, vars södra del ligger inom Älvdalens kommun.

Lättillgängligt - en fördel

De två som ligger inom länsgränserna är redan i dag skyddade i form av att de har status som naturreservat. Koppången är det mest lättillgängliga eftersom en riksväg går rakt igenom området.

- Att det är lätt att komma till en nationalpark är ett viktigt kriterium för att det överhuvudtaget ska bli någonting av, säger Johan Bodegård från Naturvårdsverket.

Rogen-Juttuslätten

Kan kanske inte kallas lättillgängligt eftersom det ligger i princip i väglöst land. Närmaste väg slutar i Käringssjön på Härjedalsidan. Fina leder går även från Grövelsjön för den som kan tänka sig en eller två övernattningsnätter på vägen.

Stig-Åke Svensson, miljövårdsdirektör vid länsstyrelsen i Dalarna påpekar att Fulufjället, sedan det blev nationalpark för fem år sedan, har blivit en riktig succé.

Antalet turister som besöker området har ökat med inte mindre än 40 procent.

- När det gäller de utländska besökarna så är ökningen faktiskt ännu större, säger Stig-Åke Svensson.

Lång process

Det var den tidigare regeringen som beställde den nya planen för framtida nationalparker. Den tidigare planen, som var daterad 1989, omfattade omkring 20 förslag.

Hälften av dessa har förverkligats. Det slutgiltiga beslutet om de båda nuvarande naturreservaten i Dalarna uppgraderas till nationalparker är ännu inte fattat. Det är en lång process ska att genomföra sådana här projekt.

- Finns det t.ex. en lokal opinion mot bildande av en nationalpark blir det ingenting av, säger Johan Bodegård

Rogens Naturreservat

gränsar till den norska nationalparken Femundsmarka. Berggrunden är svårvittrad och näringsfattig här och de svenska myskoxarnas hemområde. Cirka 100 000 ha är avsatt som naturreservat. Rogen är ett av landets mest spännande sjölandskap, skapad av inlandsisen med hundratalet större och mindre sjöar och vattendrag avgränsande från varandra av vackra skogsklädda moränryggar.

Juttuslätten Naturreservat

består mest av hedmarksliknande glesa skogar. Enligt Naturvårdsverket används Området mest för friluftsliv jakt, fiske och är även ett viktigt område för rennäringen.

- Vi har merparten av våra naturbeten i området, förklarade

Jörgen Jonsson som är ordförande i Idre sameby är angelägen om att samernas möjligheter att bruka land och vatten tillvaratas om det blir en nationalpark av Rogenområdet och Juttuslätten.

Jörgen är rädd att problem med störningar där renarna betar om nationalparken drar till sig alltför många turister.

Enligt Naturvårdsverket är naturvårderna i området intimt förknippade med renbeten och rennäringen.

Naturvårdsverket kommer att tillsammans med markägare och samebyarna försöka hitta bästa möjliga lösningar

Jörgen Johnsson som är ordförande i samebyn är lite orolig för att det ska bli problem om nationalparken drar till sig alltför många turister till områden där renarna betar.

Som jag nämnde här intill så är Rogenområdet ett av landets mest spännande sjölandslap. Som skapad för vildmarksliv med paddling, vandring och fiske.

Ett område väl värt en egen presentation.

Mer om Rogen på sid. 22

LOMKÄLLAN

- En mötesplats för alla åldrar.

Ta en fikapaus och rasta vid de mysiga rastborden eller ät en bit mat i Lomkällans restaurang.

Unna dig att besöka museets utställningshall bland sagor, sägner och historik. Kanske gör du ett besök till friluftsmuseet som visar miljöer för skogsarbetare från förr eller besöker försvarsskansen från 2:a världskriget.

Öppet alla dagar juni-september 11.00-14.00.

(Midsommarafton stängt)

23 juni-19 augusti har vi öppet 11-17.

LOMKÄLLAN

Särna Skogs- och Försvarsmuseum,

Tel 0253-100 49 • Fax 0253-103 34

790 90 Särna

www.lomkallan.se

Språngs

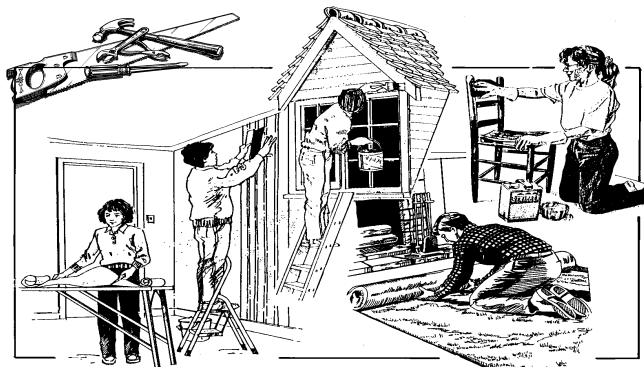
FÄRG & JÄRN

— och mycket, mycket mer! —

HÄR HITTAR DU:

Järnvaror • Färg • Tapeter • Jakt • Fiske
— Kort & utrustning • Rengöringsmedel • Mattor
Gödning • Presenter • Vykort • Tidningar • Lotter,
Tips, V-75 • Oddset etc — "On Line" —
och mycket mer. Vi är även SYSTEMOMBUD

Välkommen till "det lilla varuhuset i Särna"

Även Sport & Fritid

Språngs Färg & Järn • Särnavägen 33 • 0253-104 30

ROGEN Foto: Marie Birkll
Länst. Jämtlands län
Informationstext: Länst. Jämtlands län

Rogens naturreservat.

- Ett säreget moränlandskap

Låga fjäll, storblockiga höjdyggar, uråldriga lavbehängda tallar och en labyrinth av sjöar, uddar, holmar och öar. Rogen kan ibland vara svårt att vandra i, men är ett Eldorado för paddling!

Rogens naturreservat visar upp ett mycket speciellt och fascinerande landskap som inte liknar något annat! Reservatet bildades 1976 för att bevara detta unika låg-fjällsområde.

Spår av landisen

När landisens tjocka istäcke gled fram över landet skrapade det med sig allt i sin väg. När det slutligen smälte lämnades jord, sten och block och vid iskanten sköts höga ryggar ihop av isen. De långa vindlande ryggarna är cirka 300 meter breda, flera kilometer långa, 30-40 meter höga och bildar ett säreget mönster i landskapet. Rogenmoränen dominerar helt i Rogens lägre partier och är särskilt framträdande norr om sjön Rogen samt i dalgången mellan Rödfjället och Bratteriet.

Kalt och ofruktamt — men vackert!

Rogens högsta fjälltopp är Bratteriet på 1276 meter över havet, medan övriga toppar ligger mellan 1000 - 1200 meter över havet. Berggrunden består mestadels av en grå till lilafärgad fältspatförande

sandsten, vilken är svårvittrad och gör området näringsfattigt. Därför finns här bara växter som klarar av lågt näringsinnehåll i jorden. På några ställen, till exempel vid Käringsjövallen, finns det kalkförande sandsten vilket ger upphov till rikare vegetation lokalt. Kring Övre Mysklan finns en mycket vacker bergart med stora rosa fältspatögon i en gröngrå mellanmassa. Den kallas Tännäsögongnejs och är Härjedalens landskapssten.

Varglav — giftig vargdödare

Rogenområdet med sina många och ofta flera hundra år gamla torrfuror, är en av få platser där varglav förekommer. Förr användes den giftiga varglaven för att ta död på vargar, därav dess namn. Varglaven lyser i gulgrön neon från gamla stubbar och torrakor. Den växer endast på gammalt och obehandlat trä.

Skyddsvärt djurliv

Den sparsamma växtligheten gör också att djurlivet är förhållandevis artfattigt, men området är viktigt för flera hotade djurarter. Tre av de stora rovdjuren, björn, järv och lo, finns här. Utter förekommer vid ett par vattendrag och har med lite tur kan man få se kungsörn och fjällvråk sväva över landskapet. Dessutom kommer landets enda myskoxstam på besök varje vinter!

Myskoxar från Grönland

Myskoxen med sitt "buffellik" utseende tillhör slidhornsdjuren och är alltså släkt med fåren, inte med oxdjuren. Klimatförsämring och intensiv jakt för köttets och hudens skull gjorde att arten försvann från Europa efter den senaste istiden. I mitten av 1900-talet sattes grön-

ländska myskoxar in i norska Dovrefjell. Fem djur vandrade in från Dovrefjäll 1971 och en liten grupp som härstammar från dem har nu sitt vinterrevir i Rogenområdet norra del. Under sommarmånaderna rör de sig över ett större område, gärna västerut och in i Norge.

...farliga?

Vid fara har myskoxar en annan svarsteknik än det vanliga flyktbeteendet. Flocken formerar sig i en gemensam front mot hotet och när de blir provocerade kan något av de vuxna djuren göra korta, snabba attacker med sina kraftiga horn. Myskoxarna är störningskänsliga, speciellt vintertid. Med minimal tillgång på föda lever de på gränsen till det möjliga. Ofrivilliga förflyttningar undan fridstörare kan därför orsaka energiförluster som medför att en dräktig ko förlorar sin kalv.

För att ge dessa märkliga urtidsdjur livsnödvändig betesro har varje myskoxe ett privat djurskyddsområde omkring sig. Du får inte gå närmare än 100 meter eller störa dem på annat sätt.

Foto: Kenneth Johansson.
Länst. Jämtlands län

Forts. på sid 23

Sylen-Grövelsjön Ryvang Gård

Fjällhytte i Sylen på norska sidan av Grövelsjön

ÖVERNATTNING • SERVERING • BÅTTTRANSFER

I det natursjöna och väglösa fjällbosättningen Sylen vid norra änden av Grövelsjön hittar du Ryvang Fjällgård -en familjedriven fjällhytte - mitt i fjällvildmarken!

SOMMARTID är det:

-en perfekt start eller mål på endagsvandringen. Vi erbjuder fint fiske på öring och röding i bäckar och åar. Även möjlighet att hyra roddbåt för fiske i sjön. Vi säljer fiskekort.

Vi serverar kaffe, våfflor med rømme och syltetöj.

VINTERTID erbjuder vi:

Rum med 2-4 bäddar (totalt 26 bäddar) för hel, halvperson eller själhuskäll. Skoteråkning tillåten för besökare till Sylen som följer markerad led.

Välkomna
Eva och Kjell

Båtturer på Grövelsjön med M/F Sylöra

Turliste 25/6-11/8

(ej lördagar)
Avgång Sjöstugan 09.30 • 11.00 • 16.15
Avgång Sylen 10.15 • 15.30 • 17.00

Turliste 12/8-22/9

(ej söndagar)
Avgång Sjöstugan 09.30 • 11.00 • 16.15
Avgång Sylen 09.30 • 15.30

Priser Enkel

Vuxen 80 kr Barn under 4 år Gratis.
Hund 25 kr

Ekstra turer på bestilling
Bestill plats på förhand

Telefon: 0047 62 45 98 00 • 0047 62 45 98 00 • Fax 0047 62 45 92 93

E-mail: post@ryvang-sylen.no • www.ryvang-sylen.no

Forts Rogen

Fortida boplatser — nutida rastplatser

På många av de nuvarande rastplatserna finns lämningar av boplatser och gravar, från stenåldern och fram till nutid. Stenåldersmänniskan valde en boplatz med gynnsamt läge, medan nutidsmänniskan njuter av sin matsäck på en trivsamt rastplats. Det är nog ingen slump att det blivit på samma ställen!

Foto: Idre Turism

ver renskötsel i området under större delen av året. Det är viktigt att visa hänsyn och inte skrämna renarna. Renarna är speciellt känsliga för störning vid kalvningen i maj och när de flyttas vid kalvmärkning i juli.

Fiske

Sjöarna och vattendragen hyser en rik fiskfauna, med öring, röding, harr,

nasjonalpark, Femundsmarka landskapsvernområde, Gutulia nasjonalpark, Långfjällets naturreservat och Töfingsdalens nationalpark

Kom ihåg att allemansrätten inte gäller fullt ut i naturskyddade områden!

För Dig som besöker Rogens naturreservat är det förbud mot att: göra åverkan på mark eller växtlighet, torrträd och vindfällen inräknade.

- skada växande eller döda stående eller ikullfallna träd och buskar, gräva upp växter eller ta upp mossor och lav.

- störa djurlivet, exempelvis genom närgången fotografering.

- göra upp eld inom ett område kring sjöarna Bredåsjön, Rogen, Tandsjön, Abborrvikarna och Vingarna m fl. Undantag gäller för särskilt iordningställda och anvisade platser. På övriga delar av reservatet får endast lösa grenar från marken eller eget bränsle användas.

- framföra motordrivet fordon i terräng. Vissa undantag för leder m m framgår av länsstyrelsens terrängtrafikkungörelse.

- utan länsstyrelsens tillstånd landa med luftfarkost. Dispens utan särskilda skäl medges på två platser: (1) i anslutning till Rogenstugan (2) i anslutning till raststugan söder om Bredåsjöns utlopp.

- utan länsstyrelsens tillstånd framföra motorbåt eller annat motordrivet fartyg.

- framföra kanot, båt eller annat fartyg i sjöarna och vattendragen Myskelsjön-Övre Mysklan samt sjöarna Övre och Nedre Muggsjön och Urgtjärnarna.

- använda isborr som drivs av förbränningsmotor.

- införa levande fisk, till exempel som bete vid fiske.

- medvetet uppehålla sig närmare myskoxar än 100 meter.

- under tiden 20 april - 31 maj medföra hund. Undantag gäller för vinterrösade leder och upplåtna fiskevatten samt närmaste lämplig färdväg till vattnen.

- inom reservatets gränser ställa upp husvagn, flyttbara kojor eller liknande, annat än på anvisad plats. Förbudet gäller även uppställning på is, men inte för bärbara lättviktsstält som används för tillfällig övernattnings i reservatet. Skoterkalkar med mindre överbyggnad får medföras och användas i samband med tillfällig övernattnings.

Andra regler gäller för verksamhet i området.

Det finns också andra lagar att ta hänsyn till — i fjällreservaten till exempel rennäringslagen.

Kom ihåg att allemansrätten inte gäller fullt ut i naturskyddade områden!

För informationen om Rogen står Länsstyrelsen i Jämtlands län.

www.z.lst.se

Samisk kulturhistoria

I hela området finns spår av samiskt liv och arbete, allt från lämningar av den tidigaste fångskulturen till dagens renskötsel.

Hittills känner man till flera olika typer av kulturlämningar i området, till exempel flera fångstgropssystem, stenåldersboplatser och samevisten, men det är osäkert hur stor andel som är av samiskt ursprung.

Tännäs och Idre samebyar bedri-

sik, abborre, gädda och lake i varierad sammansättning mellan vattendragen. Näst Storsjön i Jämtland är Rogen den sjö i länet där mest fångster tas upp.

1500 km2 totalt

Förutom Rogens naturreservat är ytterligare fem områden, sammanlagt 150 000 hektar, skyddade i dessa gränstrakter mellan Norge och Sverige. Det är Femundsmarka

Fjällmacken

IDRE

ÖPPET:

Vardagar 7—21

Lördagar 8—21

Söndagar 9—21

Välkomna

Här bjuder vi på toppservice

- Drivmedel • Verkstad • Kiosk • Video
- Släpvangsuthyrning
- Starthjälp • Tillbehör • Bilbärgning
- Skoterservice m.m.

Kloka Tankar

Tel 0253-201 12

Specialitet till- och ombyggnader

(Vi har byggt om flera hus i kringelfjorden)

- Nybyggnation • Ombyggnader
- Tillbyggnader • Reparationer
- Målning & tapetsering
- Grunder, nya- och förstärkningar
- Rivningar, bortfrakt av rivningsmassor
- All slags fastighetservice

Vi hjälper gärna till med förslag på till-/ ombyggnad. Kostnadsfria offerter

För ytterligare information ring:
Telefon: 070-77 95 214

RIV & BYGG

Riv, bygg och renovering
Jolarsvägen 2 • 790 90 Särna

Bygdens elproffs!

ANTENN & PARABOL
SERVICE/FÖRSÄLJNING

JONES

ELSERVICE

Utför alla elektriska
Installationer.
Reparationer, service.
Försäljning av elartiklar.

**JONES
ELSERVICE
INDUSTRIOMRÅDET IDRE**

Ring gärna för offert!

Butiken är öppen: må, fr, 08.00–17.00

Service och försäljning:

Tel butik & kontor: 0253-203 32 • Fax 204 25

Biltel: Bengt-Arne 070-661 69 71, Bernt 070-661 69 51

Vi säljer även **ELECTROLUX**

Klimatförändringen

Miljöforskare i Grövelsjön

-naturliga svängningar- mänsklig påverkan eller både och? - Vad skall vi tro?

Många åsikter luftas från olika forskarhåll. Många gånger pekar åsikterna och forskningsresultaten och olika håll. Men något håller på att hända, det är de flesta överens om.

"Klimatförändringen är en naturlig svängning"

Professor i naturgeografi har flera tusen års perspektiv på vädret. Källa: Mora Tidning Grövelsjön

Nisse Schmidt

Under 2006 hade Sverige det varmaste vädret i modern tid. Snöbristen och värmen ställer till det för skid- och vinterälskare. - Vårt minne är kort och jag litat inte på mitt, utan tar stöd av anteckningar och dokument, när jag påtalar att dagens varma klimat handlar om tillfälliga variationer. Det säger Wibjörn Karlén, som är professor emeritus och naturgeograf.

Mora Tidnings Nisse Schmidt träffade Professor Wibjörn Karlén på STF:s fjällstation i Grövelsjön.

Vist finns det snö i Grövelsjön denna dag om än inte så djup som den brukar. Men vintern var på plats. Längre söderöver ser det sämre ut. Redan söder om Särna försvinner snön och det blir barmark och plusgrader.

Är det då människan och koldioxidutsläpp som förändrat klimatet?

- Givetvis påverkar människan naturen, säger Wibjörn Karlén. Men att påstå att det är människan som står bakom ger det oss ansvar för något som vi inte är ansvariga för.

- Det handlar om naturliga svängningar som har skett och som kommer att fortsätta att ske.

klimatförändringarna måste ses över en betydligt längre tidsperiod och svängningar som vi ser nu har skett ett flertal gånger tidigare.

Karlén lutar sig mot de kunskaper och fakta som finns dokumenterade och som karlen själv arbetat med som t.ex. Forskning på trädkärnor, och Iskärnor som borrats fram till e - Jag har intresserat mig i första hand för klimatförändringar över en lång period på över 7400 år och gjort specialstudier med modern teknik.

- Idag krymper glaciär-isarna, men de har varit försvunna vid fem, sex tillfällen under de senaste tiotusen åren, säger Wibjörn Karlén.

När vikingarna for till Grönland var det ett betydligt mildare klimat än vad vi har idag.

- Visst är det varmt just nu, varmare än på länge. Men så sent som i fjol var det kallt och gott om snö. Vårt minne är kort och vädret uppvisar en oerhörd variabilitet.

Att det är varmt just nu är dock ingen uppenbar trend. Istället har temperaturen faktiskt gått ner något sedan 40-talet.

Wibjörn Karlén menar att bedömningar sedda enbart över de senaste åren inte håller som underlag. Man måste se över tiotusen år.

- Vist kan vi vara på väg in i en varmare period och då är det kanske bara att acceptera att det blir tuffare med vintersport och vissa vintersporter får det svårare att överleva. Istället för koldioxidutsläpp betonar Wibjörn Karlén betonar att den inverkan som solen med sol-fläcksmaximum och de cykler som styr dessa påverkar klimat. Även de jetströmmar som snurrar runt jorden och kan förändra temperaturen. Sedan finns ytterligare viktiga faktorer som påverkar jordens temperatur. T.ex. vulkanutbrott.

- Vulkanen Pinatubo hade ett stort utbrott 1991, då sänktes jordens temperatur med 0,5 grader.

Temperatursänkning-

Wibjörn. påpekar att Ryska forskare förutsäger en märkbar temperatursänkning i framtiden.

Även snödjupet i USA har Wibjörn studerat

- Går man tillbaka och studerar tiden från 1880 och framåt så uppvisar det ingen trend, men stor variabilitet.

Även när det gäller snödjupet, så ser man ingen minskning om man väljer att se över en längre period, säger Karlén.

Svåråtkomliga miljödata

- Tyvärr är de svenska data som SMHI har i princip oåtkomliga. Då SMHI har satt ett pris för tillgång till datauppgifter som är för högt för de flesta forskare.

- När det gäller klimatförändringarna som så har jag svårt att se att våra koldioxidutsläpp har den betydelse som de ges. Jag ser det mer som naturliga svängningar.

Vad som bekymrar Wibjörn Karlén mer är att den växande mänskligheten som sliter på jordens resurser som bl.a. vatten och den stora växande miljöförstöring som sker i allt raskare takt.

Oljan snart slut

- Lika illa är det med oljeförbrukningen. Oljan kommer snart att ta slut, säger Wibjörn Karlén.

Den värme som nu drabbar tidigare snösäkra områden, den värmen har naturliga orsaker enligt Wibjörn Karlén

- Min uppfattning är kanske inte helt politisk korrekt och naturligtvis kan människan påverka klimatet, men om man går tillbaka och ser på klimatet över en lång tidsperiod, så kan det lika faktiskt lika gärna handla om en naturlig svängning, säger Wibjörn Karlén.

Lite snö är absolut inte unikt!

Statistiken visar stor variation

Källa: Dala Demokraten

De allt oftare återkommande larmrapporter na om varmare medeltemperaturer på vårt klot och att snögränsen drar sig allt längre norrut.

Ett faktum som på sikt hotar Dalarnas största evenemang, Vasaloppet.

Oavsett hur det är med snögränsens krypande mot norr, så har snödjupet varierat under årens lopp. Detta konstaterar Anders Romsom, Vasaloppets spårchef under åren 1984-1988.

Tillförlitlig officiell statistik hämtat från SMHI

Anders Romsom vet vad han pratar om och använder sig inte av minnesanteckningar. .

Romsom stödjer sig på tillförlitlig officiell statistik, hämtat från SMHI. Den visar att snödjupet har varierat ordentligt under årens lopp.

Kurvorna visar på nästintill snöfritt vissa år under inte minst 1930- och 1940-talen.

- Att det har varit lite snö några år absolut ingenting unikt, det visar statistiken säger Anders Romsom.

"Klimathotet är överdrivet eftersom oljan inte räcker"

Källa: Dagens Nyheter

Ledande fossilbränsleforskare säger följande:

olja, gas och kol tillgångarna krymper i världen. detta gör faktiskt miljön till den stora vinnaren.

Det gör att vi faktiskt måste ifrågasätta den globala temperaturökning som FN:s klimatpanel IPCC förutspår. IPCC antagandet grundar sig på att världens befolkning alltjämt kommer att fortsätta förbruka allt mer av fossila bränslen.

Men tittar man på våra krympande resurs av fossila bränslen så blir sanningen den motsatta.

Produktionen av olja i världen kommer inom högst ett decennium att nå sin absoluta topp. Detsamma gäller kol och naturgas. Den fossila energin kommer helt enkelt inte att räcka till. Världens verkligt stora framtidsproblem är att alltför många måste dela på alltför lite energi. Den stora vinnaren på detta är den globala miljön. Så skriver professorerna i fysik vid Uppsala universitet Kjell Aleklett.

Klimatet och en eventuell framtida katastrofal temperaturhöjning

har under senaste åren blivit en del av vår vardag. Det centrala i debatten är koldioxiden vi släpper ut. Våra fossila bränslen innehåller kol och kolväteföreningar, och koldioxid. dessa frigörs tillsammans med energi vid förbränning.

I den nu pågående klimatdebatt verkar själva mängden fossila bränslen inte ses som ett problem.

Problemet är snarare att vi framgent förväntas använda för mycket fossila bränslen. Att den samlade mängden av dessa bränslen inte kommer räcka till för att åstadkomma de klimatförändringar diskuteras konstigt nog inte.

Vid Uppsala universitet studeras globala energiresurser.

Här har man nu gjort en detaljerad analys av den framtida oljeproduktionen. Genom att bryta ner produktionen i sex väldefinierade delar har man nu möjlighet att ange en tidsram för den maximala produktionskapaciteten för olja, den sk."Peak Oil", Dvs. den historiska produktionsstoppen. Den kommer att inträffa någon gång mellan 2008 och 2018.

Om världens största oljefält, som idag producerar 60 procent av världens olja, uppför sig som värsta studien visar har vi ett "värsta fall" med en topp 2008, men om de istället följer den bästa prognosen och vi samtidigt minskar vår konsumtion, då får vi ett "bästa fall" med maximal produktion 2018.

Ny prognos på realistisk förbrukning av fossila bränslen efterlyses

Vi behöver inte ifrågasätta och diskutera temperaturökningen fram till dags dato, men däremot måste vi diskutera och ifrågasätta den temperaturökning som FN:s klimatpanel IPCC använder i sina prognoser.

Det är viktigt att vi får en ny uppskattning av framtida temperaturökningar och som är baserad på en realistisk förbrukning av naturgas, olja, och kol. Först då kan det fattas realistiska beslut för framtiden.

Ett av världens största framtidsproblem är att alltför många måste dela på alltför lite energi. Förmodligen måste vi i debatten byta ut ordet miljö mot energi, men den energipolitik som krävs kommer att göra miljön till vinnare.

- Vad skall vi tro på, tro på, tro på... För att citera Di Leva.

**Välsorterad matbutik med
lokala produkter och viltvaror.**

*Well-assorted food store with a
great selection of local produce.*

Öppettider:

24 maj–17 juni	11–17
18 juni–22 juni	09–17
23 juni–10 aug	09–19
11 aug–22 sep	09–18
23 sep	09–15

Övriga tider & helgdagar
begränsade öppettider.

*Varmt välkomna önskar
Per Harrysson med personal!*

Idre Fjäll

Tel. 0253-412 68

Välkommen till bygdens största sportbutik!

Här hittar du:

- Ett stort sortiment friluftsprodukter
- Fiskeutrustning
- Konfektion för barn, dam och herr.
Bad, golf, träning, friluftsliv, fritid m.m.
- Skor, kängor och stövlar
- Golftillbehör
- Varumärken som: Peak Performance,
Haglöfs, Salomon, McKinley, Cross m.m.

Här kan du hyra:

- Båtar och kanoter i Burusjön
- Mountainbike
- Ryggsäckar, tält m.m.
- Fiskeutrustning

Öppettider

24/5–24/6:	09.00–17.00 (midsommarafton stänger vi 15.00)
25/6–12/8:	09.00–18.00
13/8–23/9:	09.00–17.00

Ring gärna för mer information: 0253-412 33

Förenings- nyheterna

Samfällighetsförening

SÄRNA — IDRE

Information från Styrelsen

Skidspåren

Den senaste vintern har nog varit den sämsta vintern vi haft i Idre. Snö som låg kvar började inte komma efter nyårshelgen. Att fira nyår och se ljung och mossa stiga fram i snön är väl inget man längtar efter. Skidspåren har varit uppkörda 2,5 och 5km. Milspåret har endast varit vältrat denna vinter.

På "spåret gänget" har arbetat under vintern med att ta fram bättre sträckningar av skidspåren till kommande vinter. Under påsken gick en grupp milspåret förstärkt med en person från styrelsen och en ytterligare frivillig från stugbyn och satt upp ny märkning. Det är 2,5 och 5 km som skall prioriteras i första hand.

Styrelsen vill ge "på spåret gruppen" en eloge för sitt arbete!

Markvärmerna i stugbyn

Det har varit en gynnsam vinter vilket inneburit att endast 2 av de 14 fastigheter som har markvärme påkopplad till sina hus varit i bruk under april-maj.

Genom en bättre bevakning av el-tillsynen har det under säsongen inneburit att kostnaderna har sjunkit från 30-35 000 kr till 9000 kr.

Lampor som utvisar om markvärmerna är påslagen har satts upp denna vinter i enlighet med den informationsskrivelse som delats ut i samtliga hus i stugbyn och som var omnämnt i senaste Kringelfjordsnytt, där det finns instruktioner om vilka åtgärder som skall vidtas om vattnet frusit och vem man skall vända sig till.

Nyårsbrasan

Även i år lyckades vi inte få någon fart på brasan. Orsaken var med stor sannolikhet en kombination av den omfattning som brasan fått genom byggavfall, större träd, stockar samt en onormal mängd av ris. Brasan har nu sedan en kort tid i stort bränts ned.

För att kunna återställa platsen och få bort all aska har "brasplatsen avstängts" för ytterligare brännbart material tills platsen iordningställts.

Detta för att vi ska kunna ta beslut om, i vilken omfattning och hur vi ska hantera denna i framtiden.

Atervinningsstationen

Vår återvinningsstation vid reningsverket fungerar inte tillfredställande. Stugägare (det kan inte vara hyresgäster) som lämnar kylskåp, TV, möbler, målarfärgsburkar, dammsugare och gamla skidor. (Se bifogade bild). Detta åsamkar föreningen betydande kostnader med extra transporter, då sophämtningen endast hämtar de som skall finnas i respektive källsorteringskärl.

Om man läser på anslagen och den information som tidigare lämnats ser man vad som får lämnas på återvinningsstationen. Kylskåp, TV, möbler m m skall lämnas på Återvinningscentralerna i Idre och Särna.

Ny avfallshandling i Älvdalen har beslutats. Samfälligheten har inlett diskussioner med Älvdalens kommun och entreprenörer om hur det kommer att påverka oss inom Kringelfjorden.

Efter slutgiltigt beslut inom kommunen angående avgiftstaxan kommer vi återuppta diskussionen om vilka rutiner som ska gälla för Kringelfjorden. Vi återkommer så snart nya rutiner fastställts.

Telefoni.

Som informerades om på senaste stämman skulle den uppsatta masten vid infarten till området vara klar sista kvartalet 2006 eller 1:a kvartalet 2007. Efter förnyad kontakt med Telia har man meddelat att det inte kommer att bli någon 3-G anslutning till denna mast.

Följande svar har vi fått från Telia:

Det vi erbjuder är Edgeteknik ca 225 Kbit/s över Gsm, det är den teknik som Telia satsar på förutom 3G och kommer vara helt utbyggd i Sverige 2007-12-31 !

Kringelfjordens stugby ligger ca 12 km från närmaste 3G bas vilket innebär att man teoretiskt under mycket gynnsamma förhållanden kan komma upp i en hastighet av 384 Kbit/s mer tillfälligt blir det 128 Kbit/s alt 64 Kbit/s !

För att förbättra GSM-signalen så sätter många kunder i liknande områden med sämre täckning upp en GSM-utomhus antenn, det blir en avsevärd förbättring på signal för tal och data !

Hemsida

Som vi beslöt på senaste förenings-

stämman skulle vi ta fram en hemsida. Under perioden har vi nu utarbetat underlag för hemsidans omfattning och innehåll, varefter hemsidan nu slutgiltigt kommer att färdigställas. Målsättningen är att den ska finnas tillgänglig under semesterperioden. **Hemsidans adress kommer att tillkännages på anslag vid vattenverket när den är klar.**

Stugtillsynen inom stugbyn

Stugtillsynen inom stugbyn som diskuteras vid varje årsstämma kommer vi att ta upp som en punkt på nästa årsstämma.

Entreprenören har begärt en höjning av nuvarande tillsynspris. att Den gemensamma stugtillsynen är något som inte ingår i styrelsens åtagande enligt den senaste lantmäteriförordningen. Mot denna bakgrund anser styrelsen att detta är fråga som stämman måste godkänna.

Vi kommer att skicka en skrivelse om stugtillsynen tillsammans med kallelsen till nästa årsstämma som äger rum som vanligt i Bystugan på Särnaheden kl 09.00 den 8 september 2007.

Stugtillsynens vara eller icke har tidigare diskuterats, men kommer nu åter tas upp på föreningsstämman. Är individuell tillsyn möjlig även i stugbyn, som man har inom tomtområdet är en fråga som måste klargöras.

Viktigt

Är du är förhindrad att delta på årsmötet. Det då är viktigt att Ni lämnar fullmakt till någon annan stugägare när vi skall rösta om vi skall ha denna samordnade tillsyn kvar inom stugbyn.

Var vänlig använd återvinningscentralen till den är avsedd för!

Inget byggavfall, TV-apparater, wc-stolar, kylskåp, vindsröjning. Det finns skyltat vad som får slängas och i vilka kärl de skall ligga.

I stort sett är anläggningen endast till för hushållsavfall.

Resterande skall köras till: Återvinningscentralerna i Särna och Idre

Återvinningscentralernas Öppettider:

SÄRNA

Mån 14-16. Torsdag 14-18
15 maj – 15 aug
Lördagar 9-12 (Jämna veckor)

IDRE

Mån 14-16 Fredag 14-18
15 maj – 15 aug
Lördagar 9-12 (Udda veckor)

Styrelsen önskar
alla medlemmar
- en riktigt härlig sommar!

För styrelsen
Göran Eriksson hus 104/stugbyn

ELK & BEAR SAFARI

Canoes for rent at Särnas Camping, every day!

For info and booking:
 At Särna Camping or call
 +46(0)253-310 20
 +46(0)73-984 64 67

Vildmark Särna
www.vildmarksarna.se
info@vildmarksarna.se

BÅTAR

ÄVEN PAKETPRIS
 Båt + motor

**Crescent
 &
 Linder-
 båtar
 i lager**

SKOTRAR
 Yamaha, nytt & beg.
 Furhjulingar

**BÅTAR,
 BÅTMOTORER**
 Grässtrimmer,
 Röjsågar,
 Motorsågar m.m.

YAMAHA

TESTUINNAREN!

YAMAHA
 2 YEARS
 WARRANTY

Sveriges överlägset mest köpta 4-takts touringmaskin. Byggt på nytänkande plattform med de absolut senaste materialen för maximal hållfasthet, lägsta vikt och högsta komfort. Lätt, snål och stark direktinsprutad 4-taktare så centralt placerad som det bara går. Knapptyrd backväxel, värmehandtag, justerbart ryggstöd och stort lastutrymme.

VENTURELITE

YAMAHA SMARTCHECK GER DIG
 5.000:- RABATT PÅ 2008:ORNA!
 GÄLLER TILL 15/11 2007.

YAMAHA

NYHET!
 Fräscha
 upp din
 gamla båt!

Den blir som ny med en miljövänlig 4-taktare. Högre fart, lägre bränsleförbrukning, överlägsen tillförlitlighet. Yamaha är först och störst.

www.abris.se

ABRIS
SJÖ & SNÖ

LEKSAND 0247-34632

SERVICE OCH FÖRSÄLJNING:

LEKSAND Tel. 0247-346 32 • MORA 0250 59 35 00